صحيفة الرضا (عليه السلام)

شناسنامه کتاب:

نام کتاب: صحیفة الرضا
مصحح: دکتر حسینعلی محفوظ
مترجم: علاء الدین حجازی
ناشر: ندای اسلام
تعداد: پنجهزار
حروفچینی: الکترونیک ۸۳۹۶۶۸
چاپ: فروغ دانش

صحیفة الرضا علیه السلام

با تصحیح دکتر حسینعلی محفوظ

ترجمه به فارسی

علاء الدین حجازی

مشهد مقابل مسجد گوهرشاد اول بازار بزرگ
انتشارات ندای اسلام

باسمه تعالیٰ

مقدمهٔ مترجم

قالَ رَسولُ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیهِ وَآلِهِ وَسَلَّم:
مَنْ حَفِظَ عَلیٰ اُمَّتی اَرْبعینَ حَدیثاً یَنْتَفِعُونَ بِها، بَعَثَهُ اللهُ یَوْمَ الْقِیامَةِ فَقیهاً عالِماً.[1]

پیامبر اکرم (ص) فرمود:

«هر کسی چهل حدیث برای امت من حفظ کند، تا ایشان از آنها سود ببرند، خدای او را در روز قیامت فقیه و عالم برمی انگیزد.»

به اعتقاد روشن و استوار شیعیان که از هدایت قرآن و ارشاد پیامبر اکرم (ص) نشأت می گیرد، قرآن منهای اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام که مشعلداران هدایت و پرچمداران ولایت و زعامت امت اسلامی هستند، آیات مبارکات مسطوری که از سوی حق تعالیٰ جهت هدایت وتعالی انسان نازل

۱ــ عیون اخبار الرضا، ص ۲۰۴

شده بیش نیست. ودر حقیقت قرآن صامت که همان کتاب فرود آمده از آستان قدس ربوبی است، در پرتو تفسیر و تحلیل پیامبراکرم (ص) و عترت معصوم وی می تواند راهنما وراهگشای انسان به اوج کمال معنوی ومادی باشد. چرا که تنها پیامبر و اهل بیت معصوم او به حقایق و بطون این کتاب منیر ومبین آگاهی و احاطه و اشراف دارند. و به جز پیامبر اکرم وعترت او که اولیاء حق و اوصیاء رسول الله می باشند، کسی را توان تفسیر و اجازهٔ تحلیل و تبیین آیات مبارکات قرآن نیست. و هرگز اندیشهٔ ناتوان و محدود انسان قدرت دستیابی به حقایق و معارف و اسرار قرآن را دارا نیست. واگر کسی بخواهد به رأی ونظر وفهم خویش قرآن را تفسیر و تحلیل کند، خدای جایگاهش را آتش جهنم قرار داده است. به همین دلیل رسول (ص) همواره پیروان خود را در نهایت صراحت و قاطعیت به پیروی از قرآن و دریافت حقایق و اسرار آن به وسیلهٔ اهل بیت خود، که اولیاء حق تعالیٰ می باشند، توصیه فرموده است. و در آخرین روزهای حیات خود نیز براین مهم پای فشرد و فرمود:

یا أیّها النّاس إنّی تارک فیکُمُ الثّقلَین: کِتابَ اللّه وَعترَتی أهل بَیتی، فَتَمَسّکوا بِهِما لا تَضِلّوا، فَإنّ اللّطیفَ الخَبیرَ أخبرنی وَعَهِدَ إلَیَّ أنَّهُما لَن یَفتَرِقا حَتّی یَرِدا عَلَیَّ الحَوض. [1]

«ای مردم! من پس ازخوددوامانت گرانقدر درمیان شما

۱ــ احتجاج مرحوم طبرسی، نشرالمرتضیٰ ص ۱۴۹

می گذارم: کتاب خدا و عترت واهل بیت خود را (ائمّه اطهار) پس آنهارا چنگ بزنید، تا دچار گمراهی نشوید. به تحقیق که خدای لطیف و خبیر به من خبرداده و با من پیمان بسته است، که این دو (قرآن وعترت پیامبر) ازیکدیگر جدا نمی شوند، تا در حوض کوثر به سوی من باز گردند.»

بنابراین همهٔ تشنگان زلال حقایق اسلامی ومعارف الهٰی و اسرار قرآنی وظیفه دارند، تاسر بر آستان رفیع عترت معصوم پیامبر(ص) بگذارند، واز درگاه بصیرت ودرایت وعلم الهٰی آنان به فیض هدایت قرآنی و حمایت رحمانی دست یابند. و درنتیجه کام جانشان از آبشار خروشان ارشاد و هدایت اسلام سیراب وسرشار شود. در کلامی دیگر ازرسول گرامی (ص) که برای امت اسلامی و راه یابی آنان، نور هدایت است و بازوی حمایت، روایت شده که آن حضرت فرموده است:

مَثَلِ اَهْلِ بَیْتِی کَمَثَلِ سَفِینَةِ نُوحٍ، مَنْ رَکِبَهٰا نَجیٰ وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهٰا زُجَّ فِی النّارِ.[1]

«مثلِ اهل بیت من، به مانند سفینهٔ نوح است، هرکس درآن نشست رهایی یافت و هرکس از آن روی گردانید، درآتش گرفتار شد.»

با توجه به این گونه سفارشها و تأکیدهای پیامبراکرم (ص) مبنی براعتصام به دامان پرفیض ائمه اطهار (ع) در همهٔ روزگاران، به ویژه در عصر غیبت حضرت حجة بن الحسن العسکری علیه السلام، امت اسلامی باید که با گرایش به اهل

۱ــ عیون اخبار الرضا، ص ۱۹۶

بیت و اعتقاد قلبی به عترت رسول الله (ص) از خرمن پرفیض روایات و احادیث منقول از ایشان راه سعادت و تکامل و ترق و تعالی خود را در پیچ و تاب خطرناک زندگی بازیابد. بدین جهت از صدر اسلام تا به حال اصحاب و تابعین و علمای بزرگ اسلامی هواره به توصیه پیامبراکرم (ص) کوشیده‌اند، تا گنجینه هایی از گوهرهای حدیث و روایت اهل بیت عصمت وطهارت (ع) فراهم آورند. واز این گذرگاه درشمار خلفاء پیامبراسلام قرار بگیرند، زیرا که حضرتش فرموده:

رَحِمَ اللّهُ خُلَفآئی، فَقیلَ یا رَسُولَ اللّه مَنْ خُلَفاءُكَ؟ قال (ص): اَلّذینَ یُحیُونَ سُنَّتی وَ یُعَلِّمُونَها عِبادِ اللّه. [۱]

«خدای جانشینان مرا رحمت کند، گفته شد: ای فرستادهٔ خدای جانشینان شما چه کسانی هستند؟

پیامبر اکرم (ص) فرمود: کسانی که سنّت مرا زنده نگاه می دارند و آنرا به بندگان خدا آموزش می دهند.»

محققان بزرگ و دانشمندان سترگ اسلامی مانند صاحبان کُتب من لایحضره الفقیه، وسایل الشیعه، بحارالانوار، اصول کافی، احتجاج، ارشاد، غررالحکم، تحف العقول، خصال و کتابهای عظیم و غنی دیگری از این دست، مردان بزرگ و اندیشمندان صالح و خیر اندیشی بوده اند، که به شوق اطاعت از پیامبر و قرار گرفتن در ردیف جانشینان آن بزرگوار به تألیف و تدوین چنان آثار بزرگی دست یازیده اند.

۱ــ مجله نور علم، شماره ۸ ص ۸۲ به نقل از منیة المرید ص ۱۰

سیری در کتابهای حدیث بیانگر این حقیقت است، که اهل بیت عصمت و طهارت (ع) همواره یاران و پیروان خود را به نقل و ثبت احادیث خود، و حفظ و بیان سنّت پیامبر اکرم و ائمه اطهار علیهم السلام تشویق می کرده‌اند. از آن جمله حدیث نقل شده از رسول الله (ص) است، که فرموده‌اند:

«هر کس چهل حدیث برای امت من حفظ کند، تا ایشان از آنها سود ببرند، خدای او را در روز قیامت فقیه و عالم برمی انگیزد.»

با عنایت به مطالب بیان شده، تنی چند از محدثین بزرگوار شیعه همت به نقل وتدوین احادیث منقول از حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام گماشته‌اند. و مجموع آن احادیث را در کتابی به نام «صحیفة الرضا» منسوب به آن حضرت فراهم آورده‌اند، که شرح آن در ترجمه مقدمهٔ کتاب حاضر بیان شده است.

کتاب صحیفة الرضا حاوی حدود دویست و بیست حدیث پیرامون مسایل دینی، اخلاقی، تاریخی، فضیلت و شخصیت اهل بیت، ارزش علم، آداب زندگی و بیان فواید برخی از میوه‌ها وخوراکیها است.

نسخه‌ای که بنده به ترجمه آن پرداخته‌ام، نسخهٔ تصحیح شده‌ای از کتاب مذکور به روایت شیخ فضل بن حسن طبرسی رحمة الله علیه می باشد، که به همت جناب آقای دکترحسینعلی محفوظ به سال ۱۳۷۷ هـ ـق طبع شده و به شمارهٔ ۲۲۵۶۴ در کتابخانه آستان قدس رضوی موجود است. خدای را امیدوارم که

این خدمت ناچیز در آستان قدس حضرت **ثامن الائمة علی بن موسی الرضا علیه آلاف التحیة والثناء** مورد پذیرش قرار گیرد. و نیز برای آخرت و روز حساب اندوخته‌ای جهت این بندهٔ حقیر به حساب آید، انْ شاءَاللّٰه تعالیٰ.

من الله التوفیق وعلیه التکلان

علاءالدین حجازی

مشهد مقدس: اوّل ماه مبارک رمضان سال ۱٤۰۵ هـ ، ق

مطابق با اوّل خرداد ماه ۱۳٦٤ هـ ، ش

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه مصحّح

صحيفة الرضا (ع) من ذخائر النبوة، وكنوز اهل البيت، ومواريث الائمة، التي بلغت من علّو الاسناد ذروة الشرف، وكاهل العزّ. وحسبك أن رواتها، على الرضا، عن ابيه موسى الكاظم، عن ابيه جعفر الصّادق، عن ابيه محمد الباقر، عن ابيه على زين العابدين، عن ابيه الحسين الشهيد، عن ابيه اميرالمؤمنين على بن ابيطالب (ع) عن رسول الله (ص) وقد اعتز بهذا المسند القيم حملة العلم، وعنى به رجال الحديث، فحفظوه واكتبوه، وطبع فى لاهور، مصر والشام. وفى خزائن الكتب بالنجف، والكاظمية، وسامِراءِ، ومشهد، وطهران نسخ خطيّة كثيرة منه، كنت صوّرتها، وانتويت مقابلتها وتصحيحها، اِلاّ أنّ الأخ الصالح البّر الحاج مصطفى الحيدرى (خادم الرضا (ع)) صاحب مطبعة الحيدرى بطهران، الّذى انفق على اخراجها، وقرّر توزيعها مجاناً، استعجل نشرها. وكان الاخ الكريم الوجيه الحاج حسين شاهرخى يحرضنى دائماً علىٰ طبعها، ويسألنى تعجيل ذالك وقد أجبتُ اِلى مسؤولها شاكراً لَهُما، مثنياً عليهما،

واخترت نسخة شيخنا الفاضل الجليل الشيخ محمد على الاردوبادى، المحفوظة بخزانته فى النجف وهى * ــ والحق اقول ــ من طرائف اصول هٰذه الصحيفة المباركة.

امّا اسناد نسخة المروية عن الطبرسى، فهو: «اخبرنا الشيخ الامام الأجل، العالم الزاهد الرشيد، امين الدين، ثقة الاسلام، امير [أمين ــ خ ل] الرؤساء، ابوعلى الفضل بن الحسن الطبرسى ــ اطال الله لِقائه ــ يوم الخميس غرة شهرالله الاصّم، رجب المرجب سنة ٥٢٩ قال: اخبرنا الشيخ الامام السيد الزاهد، ابوالفتح عبدالله بن عبدالكريم بن هوازن القشيرى ــ ادام الله عِزّه ــ قراءة عليه، داخل القبة التى فيها قبرالرضا (ع) غرة شهرالله المبارك سنة ٥٠١ قال: حدثنى الشيخ الجليل العالم ابوالحسن على بن محمدبن على الحاتمى الزوزنى، قراءةَ عليه سنة ٤٥٢ قال: اخبرنا ابوالحسن احمدبن محمدبن هٰرون الزوزنى بها، قال: اخبرنا ابوبكر محمدبن عبدالله بن محمدبن حفدة بن العباس حمزة النيسابورى سنة ٣٣٧، قال: حدثنى [حدثنا ــ خ ل] ابوالقسم عبدالله بن احمدبن عامر الطائى بالبصرة، قال: حدثنى أبى سنة ٢٦٠، قال: حدثنى على

* مكتوبة سنة ٩٤٨ هـ ــ وهىَ ان كانت قديمة، جيلة الخط ــ لايعتمد كثيراً علىٰ نسخ كاتبها من حيث الصّحة والضبط. وقدْ عرضها بعض المتأخرين على نسخة من رواية الطبرسى، فقابل ١٤ ورقة منها (تراجع ص ١ ــ ٨) و درآخر معانى بعض الالفاظ، فاثبت جلة منها، واصلحتْ التصحيف والتحريف ونبهت فى الحاشية عليه. ولمّا تمّ طبع الكرامة الاولىٰ (إلى ص ١٦) بدالى أن اقابل الكتاب بالأمالى والتوحيد والعيون. ثم تفضل الصديق الكريم فخرالدين النصيرى صاحب الخزانة الجامعة الرائعة بطهران، وَالأخ المحقق الفاضل الشريف الجليل السيد جلال الدين المحدث الأرموى، فأعارانى نسخهما.

بن موسى الرضا (ع) سنة ١٩٤ قال: حدثني أبي موسى بن جعفر، قال: حدثني ابي جعفر بن محمد، قال: حدثني ابي محمد بن علي، قال: حدثني ابي، علي بن الحسين، قال: حدثني ابي الحسين بن علي، قال: حدثني ابي علي بن ابيطالب (ع) قال: قال رسول الله (ص)...»

وانّي لارجوا ان يوفق لي تصحيح هٰذه الرسالة النفيسة، وتحقيقها وتخريجهٰا، واخراجهٰا ثانية اِن شاء الله وهو الهادي اِلٰي سواءِ السبيل.

طهران في ٢١ محرم الحرام سنة ١٣٧٧ هـ ـ ق
الدكتور حسين علي محفوظ

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب صحیفة الرضا (ع) از ذخایر ارزشمند نبوت، گنجینه های اهل بیت عصمت (ع) و میراث پیشوایان دینی علیهم السلام است. کتابی که به سبب رفعت و عظمتِ اسنادش به مرتبهٔ بزرگی وشرف واوج عزت رسیده است.

در رابطه با شخصیّت راویان این کتاب، شمارا همین بسنده است که احادیث این صحیفه را حضرت علی بن موسی (ع) از پدرش موسی الکاظم (ع) و او از پدرش جعفر بن محمد الصادق (ع) و او از پدرش محمدبن علی الباقر (ع) و او از پدرش امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع) و ایشان از پیامبر خدا محمد بن عبدالله (ص) روایت فرموده است.

وهمانا که به اعتبار این سند محکم و استوار دانشمندان به عزت و افتخار رسیده اند. و رجال حدیث به آن توجه کامل داشته و آنرا نگهداری کرده، و از آن نسخه ها نوشته اند. و تا به حال این کتاب (صحیفة الرضا) در لاهور، مصر و شام چاپ شده است. و در کتابخانه های نجف، کاظمین، سامرآء، مشهد و تهران نسخه های خطی فراوانی از آن وجود دارد، که من با نسخه برداری از آنها به تصحیح ومقابله نسخه ها پرداخته ام. برادر نیکوکار من

آقای حاج مصطفی حیدری (خادم الرضا) مدیر چاپخانه حیدری تهران، کسی است که در جهت نشر این کتاب و توزیع مجانی آن در میان مردم، مخارج چاپ آنرا پذیرفته است. و نیزبرادر گرامی آقای حاج حسین شاهرخی کسی بود، که همواره مرا نسبت به چاپ این کتاب تشویق می کرد، واز من می خواست، تا در این کار شتاب کنم. بنابر آنچه گذشت، من به درخواست این دو بزرگوار پاسخ مثبت دادم، و از ایشان سپاسگزار بوده و دعا گوی آنها می باشم.

از میان نسخه های این کتاب، من نسخهٔ دانشمند فاضل و بلند مرتبه جناب آقای شیخ محمد علی اردوبادی را که در کتابخانهٔ شخصی خود در نجف اشرف محفوظ داشته برگزیدم. و به حق می گویم این نسخه * از بهترین نسخه های این صحیفه مبارکه است.

واما اسناد نسخهٔ روایت شده از مرحوم طبرسی چنین است:

* این نسخه به سال ۹٤۸ هـ نوشته شده است. واگرچه قدیمی است، ولی دارای خط خوش است. ولی اعتماد زیادی به صحت ضبط کاتب نیست. و بعضی از متأخرین این نسخه را با نسخهٔ روایت شده از طبرسی مقابله کرده اند. و چهارده صفحه از این رساله با رسالهٔ مرحوم طبرسی مطابقت داشته است. چهارده صفحهٔ مذکور در این رساله صفحات یک تا هشت را شامل می شود. و یکی دیگر از متأخرین نیزمعانی برخی از الفاظ را نوشته است. و من هر کجا تصحیح وتحریفی بوده اصلاح کرده در پاورقی نوشته‌ام. و هنگامی که چاپ فرم اول کتاب تمام شد (صفحات یک تا شانزده) تصمیم گرفتم که این کتاب را با کُتب امالی و توحید وعیون اخبار الرضا مقابله کنم. در این زمان دوست بزرگوار جناب آقای فخرالدین نصیری که در تهران صاحب کتابخانهٔ جامع و ارزنده‌ای است. و برادر محقق و دانشمند آقای سیدجلال الدین محدث ارموی، نسخه های خود را از این کتاب به عاریه در اختیارمن گذاشتند.

«شیخ و امام بزرگوار، عالم زاهد و رشید، امین دین، ثقة الاسلام وامیر رئیسان ابوعلی فضل بن حسن طبرسی، که خدای عمر او را طولانی فرماید، در روز پنجشنبه از ماه رجب المرجب به سال ۵۲۹ به ما خبرداد و گفت: شیخ پیشوا و سید زاهد، ابوالفتح عبدالله بن عبدالکریم بن هوازن قشیری، که خدای عزت او را پایدار فرماید، در حرم مطهّر امام رضا (ع) در کنار مرقد پاکیزهٔ آن حضرت در ماه خدا، ماه رمضان به سال ۵۰۱ احادیث را بر او خواند وگفت: برای من روایت کرد شیخ جلیل و عالم بزرگ ابوالحسن علی بن محمدبن علی حاتمی زوزنی به سال ۴۵۲ احادیث را بر او خواند وگفت: ابوالحسن احمدبن محمد بن هارون زوزنی به این احادیث ما را خبرداد وگفت: ابوبکر محمدبن عبدالله بن محمدبن حفدة بن عباس بن حمزه نیشابوری به سال ۳۳۷ ما را خبرداد و گفت: ابوالقاسم عبدالله بن احمدبن عامر طائی در بصره حدیث گفت مرا، وگفت: پدرم برای من به سال ۲۶۰ حدیث کرد وگفت: علی بن موسی الرضا (ع) به سال ۱۹۴ برای من حدیث گفت وفرمود: برای من حدیث کرد وفرمود: پدرم جعفربن محمد (ع) برای من حدیث کرد وفرمود: پدرم محمدبن علی (ع) برای من حدیث کرد وفرمود: پدرم علی بن حسین (ع) برای من حدیث کرد وفرمود: حدیث گفت برای من پدرم حسین بن علی (ع) وفرمود: حدیث گفت برای من پدرم علی بن ابیطالب (ع) وفرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده...»

و من امیدوارم که خدای توفیق تصحیح و تحقیق و نشر این رسالهٔ نفیسه را در آینده به بنده عنایت فرماید ـــ ان شاء الله ـــ چرا

که او هدایت کنندهٔ به صراط مستقیم است.

دکتر حسین علی محفوظ

تهران ـــ ۲۱ محرم الحرام سال ۱۳۷۷ ﻫ

مراجع المقابلة والتصحيح والزيادات

١ ــ الأمالى ــ تأليف الشيخ الصدوق ايران سنة ١٣٠٠هـ

٢ ــ التوحيد ــ تأليف الشيخ الصدوق الهند (ظ ــ مقصود ظاهراً مى باشد) ١٣٢١هـ

٣ ــ عيون اخبار الرضا ــ تأليف الشيخ الصدوق ايران ١٣١٨هـ

٤ ــ صحيفة الرضا ــ رواية الطبرسي ــ نسخة فخرالدين نصيرى امينى «ع ٣٦٢» المورخة سنة ١٠٩٣هـ

٥ ــ صحيفة الرضا ــ رواية الطبرسي ــ نسخة فخرالدين نصيرى امينى «ع ٣٢٠» المكتوبة فى شهر محرم الحرام سنه ١٠٥٩هـ

٦ ــ صحيفة الرضا ــ رواية الطبرسي ــ نسخة السيد جلال الدين المحدث الأرموى «ع ١٥» المكتوبة فى ١٩ شهر شوال سنة ١٩٧هـ (ظاهراً بايد ١٠٩٧ باشد[١])

---

١ و٢: در اين دو نسخه اضافاتى وجود داشت، كه نقل آنرا در جاى خودش ازياد برديم و آن عبارتست از:

٧ـ صحيفة الرضا ـ رواية الطبرسي ـ نسخة السيد جلال الدين المحدث الأرموي، المكتوبة بخط محمدحسن بن مهدي[٢].

وباسناده الى موسى بن جعفر(ع) قال: مرجعفر بصيّاد، فقال يا صيّاد أي شئي اكثر مايقع في شبكتك؟ قال: الطيرالزاق. قال: فرجعفر وهويقول: هلك صاحب العيال، هلك صاحب العيال] مخطوطة محمدحسن بن مهدي «ورقة ٤ ب وع ١٥ «ورقة ١ب ـ ٢أ»

ولاأنسى التنبيه على تصحيح الحديث الاول ص ٢ هكذا: «لااله الاالله حصنى...»
وص ٢ س ٤ «والمكرم...» وص ٥ س ١٥ في كل النسخ: أبا العباس بن تغلب وص ١٠ س ١٥ «اللحم والارز» وص ١١ س ٣ «على من أتاكم بها» وص ١٢ س ١٠ «رجليه» وص ١٩ س ١٣ في اكثر المراجع «براقة» وص ٢٦ س ٩ في بعض المراجع «القرع» وص ٢٩ س ٧ في اكثر الاصول «زخ» ٥

٥ يادآوری می‌شود، که آدرس صفحات و نشانی سطور در پاورق فوق باأصل کتاب صحيفة الرضا مطابقت دارد، نه با ترجمهٔ آن که اينک در برابر شماست (مترجم)

اسناد صحيفة الرضا (ع)

هذا اسنادنا فى رواية هٰذه الصحيفة المنسوبة الى حضرة الرضا عليه وعلى آبائه، من الله التحية والرضوان أخبرنى الشيخ الفاضل، العالم الكامل، قطب السالكين، مؤيد الاسلام والمسلمين، مولانا عبدالعلى بن عبدالحميد بن محمد السبزوارى. وهويروى عن الشيخ المعظم، والفخر المكرم، جلال الدين بن محمدبن عبدالله القاينى. وهويروى عن تاج الدين ابراهيم، القصّاع الكيلكى. وهوعن شيخه الكامل مولانا تاج الدين، على تركه، الكرمانى. وهو عن شيخه غياث الدين، هبة الله بن يوسف عن جدّه، صدرالدين، ابراهيم بن محمدبن المؤيّد الحموى، عن ابن عساكر، عن أبى روح، الصوفى، الهروى. عن زاهر بن طاهر، قال: أخبرنا بوعلى الحسن بن احمد السكاكى، قال: اخبرنى ابوالقاسم، حبيب، قال: اخبرنا محمد بن عبدالله بن احمد نيشابورى، قال: اخبرنا ابوالقاسم، عبدالله بن احمدبن عامر الطائى ـ بالبصرة، قال: حدثنى ابى، قال: حدثنى على بن موسى الرضا (ع) ـ سنة اربع وتسعين ومأة قال:

حدثنی ابی موسی بن جعفر، قال: حدثنی ابی جعفر بن محمد، قال: حدثنی ابی محمد بن علی، قال: حدثنی ابی علی بن الحسین، قال: حدثنی ابی الحسین بن علی، قال: حدثنی ابی علی بن ابی طالب (ع) قال؛ قال رسول الله (ص) یقول الله عزوجل: لااله الاالله حصنی، فمن دخل حصنی أمن من عذابی.....

اسناد روایات کتاب صحیفه رضویّه

اسناد ما در رابطه با صحیفهٔ مبارکهٔ منسوب به حضرت رضا(ع) که سلام و رضوان خدا براو و پدران وی باد چنین است: خبرداد مرا شیخ فاضل، دانشمند کامل، قطب سالکان و یاری دهندهٔ اسلام و مسلمانان، مولانا عبدالعلی بن عبدالحمید بن محمد سبزاوری. وی روایت می کند از شیخ بزگوار و فخرگرامی، جلال الدین بن محمد بن عبدالله قاینی. او نیز روایت می کند از تاج الدین ابراهیم قضاع گیلکی. و او از استاد کامل خود مولانا تاج الدین، علی ترکه کرمانی. واو از استادش غیاث الدین، هبة الله بن یوسف، و او از جدّ خود صدرالدین ابراهیم بن محمد بن مؤید حموی واو از ابن عساکر، وی از أبی روح صوفی هروی واو از زاهر بن طاهر که گفت: خبرداد به ما ابوعلی حسن بن احمد سکاکی وگفت: خبرداد به من ابوالقاسم، حبیب و گفت: خبرداد به ما محمد بن عبدالله بن احمد نیشابوری و گفت: خبرداد به ما ابوالقاسم، عبدالله بن احمد بن عامرطائی در بصره و گفت:

پدرم مرا حدیث کرد وگفت: علی بن موسی الرضا(ع) به

سال ۱۹٤ه‍ برای من حدیث کرد وفرمود: حدیث گفت برای من پدرم موسی بن جعفر(ع) و فرمود: حدیث گفت برای من پدرم جعفر بن محمد(ع) وفرمود: حدیث گفت برای من پدرم محمدبن علی(ع) و فرمود: حدیث گفت برای من پدرم علی بن حسین(ع) و فرمود: حدیث گفت برای من پدرم حسین بن علی(ع) وفرمود: حدیث گفت برای من پدرم علی بن ابیطالب(ع) وفرمود: پیامبر خدای ــ عزّوجل ــ فرمود، که خدای متعال می فرماید:

۱ــ لااله الاالله حصنی، فمن دخل حصنی أمن من عذابی[1].

لااله الاالله، حصار من است، پس هرکس که در حصار من درآمد ازعذاب من در امان شد.

۲ــ وباسناده قال، قال رسول الله(ص): اربعة، أناهم شفیع یوم القیامة، ولوأتوابذنوب اهل الارض[2]: الضارب بالسیف امام ذرّیتی، المکرم لذرّیتی. والقاضی لهم حوائجهم. والساعی لهم فی امورهم، عندما اضطرّوااليه. والمحبّ لهم بقلبه ولسانه.

امام رضا(ع) با اسناد نقل شده فرمود، پیامبر خدا فرموده: چهار کس را من در روزقیامت شفاعت می کنم، اگرچه با گناهان اهل زمین برمن وارد شوند:

۱ــ باتوجه به شرط و شرایط آن، ومن ازشرایط آن می باشم. به روایت نقل شده از مرحوم طبرسی

۲ــ عبارت (اگرچه با گناهان اهل زمین برمن وارد شوند) در روایت مرحوم طبرسی نقل نشده است.

۱ــ کسی را که در پیش روی فرزندان من در جهت گرامی داشت آنان ــ برعلیه دشمنان آنها واسلام ــ شمشیرزند.

۲ــ کسی را که خواست فرزندان من را برآورد.

۳ــ کسی را که در رابطه با کارهای فرزندان من تلاش وکوشش کند.

٤ــ کسی را که بادل وزبان خود فرزندان من رادوست داشته باشد.

۳ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): الایمان اقرار باللسان، ومعرفة بالقلب، وعمل بالارکان.

امام رضا(ع) بااسناد نقل شده فرمود، پیامبر خدا فرموده:

ایمان عبارتست از اقرار به زبان، وشناخت وعرفان به قلب، وعمل کردن به ارکان دین.

٤ــ وباسناده قال، قال رسول الله(ص) یقول الله عزوجل: یا ابن آدم أما [1] تنصفنی؟ أتحبب. الیك بالنعم، وتتمقت الــی بالمعاصی. خیری الیك منزل، وشرك الی صاعد، ولایزال ملك کریم، یأتینی عنك فی کل یوم ولیلة بعمل قبیح. یا ابن آدم، لوسمعت وصفك من غیرك ، وانت لا تعلم من الموصوف، لسارعت الی مقته.

امام رضا(ع): با اسناد نقل شده فرمود، پیامبر خدا فرموده است که خدای عزوجل می فرماید:

ای فرزند آدم! آیا انصاف نمی دهی؟ من تو را دوست دارم

۱ــ در روایت مرحوم طبرسی (ماتنصفنی) بدون همزه، نقل شده است.

و نعمت‌ها به تو ارزانی داشتم، و تو با گناهان با من دشمنی می کنی. خیر و برکت من به سوی تو نازل می شود، ولی شر و زشتی (گناه) تو به سوی من بالا می آید، و همواره فرشته‌ای بزرگوار هر روز و شب کارهای زشت تو را به سوی من می آورد.

ای فرزند آدم! اگر بشنوی که کسی از تو سخن گفته، به سوی او می شتابی و با او دشمنی می کنی، اگر چه نمیدانی که در بارهٔ تو چه سخنی گفته است.*

۵ــ و باسناده قال، قال رسول الله (ص) یقول، قال الله عزوجل:

مـا من مخلوق یعتصم بمخلوق دونی، الاقطعت اسباب السموات والارض من دونه. فان سألنی لم اعطه، وان دعانی لم اجبه. وما من مخلوق یعتصم بی، دون خلقی، الاضمنت السموات والارض برزقه. فان سألنی اعطیته، وان دعانی اجبته، وان استغفرنی غفرت له.

امام رضا (ع) با اسناد نقل شده فرمود، پیامبر خدا فرموده است که خدای عزوجل می فرماید:

هیچ آفریده‌ای، مخلوق دیگری را سوای من چنگ نمی زند، مگر آنکه اسباب آسمانها و زمین را برای او قطع می کنم. پس اگر مرا درخواست کند، او را نمی بخشم، و اگر مرا بخواند، او را اجابت نمی کنم. و هیچ آفریده‌ای به من چنگ نمی زند (روی نمی آورد) پس از آنکه غیرمن را رها کرده باشد، مگر آنکه آسمانها

---

* مترجم: مقصود این است که انسان اگر احتمال دهد کسی دربارهٔ او بد گفته دست به دشمنی می زند، در حالی که پروردگار همواره دشمنی و گناه انسان را ملاحظه می کند، و با اینحال رحمت خود را از وی دریغ نمی کند.

و زمین را ضامن روزی او قرار داده‌ام. پس اگر از من درخواست کند، به او می بخشم، واگر مرا بخواند، او را اجابت می کنم، واگر از من طلب آمرزش و غفران کند، او را شامل غفران خود قرار می دهم.

۶ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اختنوا اولادکم یوم السابع، فانّه أطهر وأسرع بناتاللحم[1].

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود، که فرستاده خدا (ص) فرمود:

فرزندانتان را در روز هفتم ولادت ختنه کنید، زیرا به این وسیله پاکتر و زودتر گوشت می روید.

۷ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من افتی الناس بغیر علم، لعنته[2] السمآء والأرض.

امام رضا (ع) با اسناد نقل شده فرمود، پیامبر خدا فرموده است که:

کسی که برای مردم بدون آگاهی فتوا دهد، آسمان وزمین او را لعنت کنند.

۸ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): افضل الاعمال عندالله ایمان لاشكّ فیه، وغزولا غلول فیه، وحجّ مبرور. واوّل من یدخل الجنّة شهید، وعبدمملوك احسن عبادة ربّه، ونصح لسیّده، ورجل عفیف[3] متعفّف، ذوعیال[4]. وأوّل

۱ــ به روایت مرحوم طبرسی، اروح للقلب هم درپایان حدیث نقل شده است.

۲ــ ملائکه، نسخه طبرسی

۳ــ عن الحرام، نسخه طبرسی

٤ــ عبادة، نسخه طبرسی

من يدخل آلنار امام [۱] مسلّط، لم يعدل وذوثروة من المال لم يقض حقه، وفقير فخور.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، كه فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

برترين كارها در نزد خدا ايمانى است كه در آن شكّى نباشد، و پيكاريست كه در آن خيانت نباشد و حجّ پذيرفته شدهٔ بى‌شبهه است. و نخستين كسى كه به بهشت وارد مى شود، شهيد است و غلامى كه به نيكوترين وجه خدايش را عبادت كرده، و آقايش را پند داده و مردى كه از محرّمات خوددارى كرده با اينكه عيالوار است.

و اول كسى كه به جهنم وارد مى شود، زمامدار نيرومند و چيره ايست كه دادگرى نمى كند، وثروتمنديست كه حقوق الٰهى را از ثروت خود نمى پردازد، و نيازمندى كه متكبّر و خودخواه است.

۹ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): لايزال الشيطان ذعرا [۲] من المؤمن، ماحافظ على الصلوات الخمس، فاذا ضيعهن تجرأعليه، واوقعه فى العظائم.

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود: كه پيامبر خدا (ص) فرموده:

شيطان هواره از انسان مؤمن بيمناك است، تا زمانى كه نمازهاى پنجگانه را حفاظت و مراقبت مى كند. و هنگامى كه حق نمازها را تباه كرد، شيطان نسبت به او جرأت مى يابد و او را دچار گرفتاريهاى بزرگ مى كند.

۱ــ امير، نسخه طبرسى

۲ــ ممنوع

۱۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من أدّی فریضة فله عندالله دعوة مستجابة.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود، که پیامبر(ص) فرموده:

هرکس واجبی را انجام دهد، پس برای وی در پیشگاه خدا دعای اجابت شده‌ای منظور است.

۱۱ــ وباسناده قال، قال رسوال الله (ص): للعلم [1] خزائن، ومفتاحها السؤال، فاسألوا ــ یرحمکم الله ــ فانّه یؤجر فیه أربعة: السّائل، والمعلّم، والمستمع، والمحّب لهم.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبرخدا (ص) فرموده:

برای علم و دانش گنجینه هائی است، که کلید آنها پرسش است. خدای شما را رحمت کند، بپرسید که در سؤال چهار نفر پاداش داده می شوند. اول سؤال کننده، دوم آموزگار، سوم شنونده و چهارم دوستدار آنها.

۱۲ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): لایزال امتی بخیر ماتحابّوا وأدّوالأمانة، واجتنبوا الحرام، و وقروا الضیف، واقاموا الصلٰوة، وأدّواالزکٰوة، فاذالم یفعلوا ذلك، ابتلوا بالقحط والسنین.

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده، که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

امت من همواره در خیر و نیکی باشند، تاهنگامی که یکدیگر را دوست داشته باشند و امانت را به صاحب آن

۱ــ العلم

بازگردانند و از حرام پرهیز کنند، و مهمانرا گرامی بشمارند و نماز را بپای دارند دارند و زکات را بپردازند. و هرگاه این کارها را انجام ندهند دچار قحطی می شوند.

۱۳ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): إنَّ الله لیبغض من [1] یدخل علیه فی بیته، فلایقاتل [2].

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

به درستی که خدا خشمگین است و دشمن می دارد کسی را که به زوربه خانه‌اش وارد شوند و او به پیکار ودفاع برنخیزد.

۱٤ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): لیس منامن غشّ مسلما، أوضرّه، أوماکره.

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبرخدا (ص) فرموده:

از ما نیست کسی که درمال مسلمانی غش وارد کند، یا به او زیان برساند ویا اورا فریب دهد.

۱٥ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص) قال الله تبارك وتعالٰی: یابن آدم! لایغرنک ذنب الناس عن ذنبک، ولانعمة الناس عن نعمة الله علیک، ولاتقنط الناس من رحمة الله علیهم وانت ترجوها لنفسک.

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

ای فرزند آدم! گناه مردم تورا نفریبد، تا از گناه خود غافل

۱ــ الرجل، نسخه طبرسی

۲ــ یقتل، نسخه طبرسی

شوی، و نعمت مردم به تو نعمت خدای را برتو از یادت نبرد، و مردم را از رحمت خدا نسبت به آنها ناامید مکن، درحالی که نسبت به رحمت خدا در رابطه با خود امیدواری.

۱۶ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ثلاث اخافهن علی امتی ــ من بعدی ــ الضلالة بعدالمعرفة، ومضلاّت الفتن، وشهوة البطن والفرج.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

سه چیز بعد از خود مرا نسبت به امّتم بیمناک ساخته است: گمراهی بعد از شناسائی و معرفت، فتنه‌های گمراه کننده و شهوت شکم و شرمگاه.

۱۷ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من سبّ نبیّا قتل، ومن سبّ صاحب نبیّ جلد.[1]

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرکس پیامبری را دشنام دهد شایستهٔ کشته شدن است و هرکس صحابی پیامبری را دشنام دهد سزاوار تازیانه است.

۱۸ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اذاسمیتم الولد محمّدا، فاکرموا وأوسعواله فی المجلس، لا تقبّحواله وجهاً.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

۱ــ النبی(ع) ــ خ ل، مستدرک الوسائل

هر گاه فرزندی را محمّد نام گذارید، او را گرامی بدارید و در انجمن ها به او گشادگی و وسعت مکان دهید، و نسبت به او روی ترش نکنید.

۱۹ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): مامن قوم کانت هم مشورة، فحضر معهم من اسمه محمّد، أو احمد، فأدخلوه فی مشورتهم الآ هو خیرٌ لهم[۱].

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبرخدا (ص) فرموده:

در هر محفل مشورتی گروهی که محمّد یا احمد نامی در میان آنها باشد، آن شورا به خیر و نفع آنان به پایان می رسد.

۲۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): مامن مائدة، وضعت، فقعد علیها من اسمه محمّد، أواحمد، الآ قدّس ذلك المنزل، فی کل یوم مرّتین.

بااسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبر خدا (ص) فرموده:

هرسفره‌ای که گسترده شود و برآن سفره کسی که محمد یا احمد نام دارد بنشیند، روزی دو بار آن منزل پاکیزه شود.

۲۱ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص) تحشر ابنتی فاطمه یوم القیامة، ومعها ثیاب مصبوغة بدم الحسین، فتعلق[۲] بقآئمة من قوائم العرش، فتقول: یارب، احکم بینی وبین قاتل ولدی[۳]، قال، قال رسول الله (ص)ــ فیحیکم لابنتیــ وربّ الکعبة.

۱ــ خیرلهم ، بکسرالخاءِ درنسخه طبرسی ثبت شده است

۲ــ فتتعلق ، بتائین درنسخه طبرسی ثبت شده است.

۳ــ لغضب، نسخه طبرسی

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

در روز قیامت دخترم فاطمه (ع) برانگیخته می شود، در حالی که همراه با او جامه هائی است آغشته ورنگین به خون حسین (ع) پس آنرا به پایه‌ای از ارکان عرش بیآویزد و بگوید: ای خدا! میان من و کُشندهٔ فرزندم داوری کن. امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا فرموده است: پس خدا دربارهٔ درخواست دخترم حکم می دهد، به خدای کعبه قسم.

۲۲ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): انما سمیّت ابنتی فاطمه لأن الله تعالی فطمها، وفطم من احبّها من النّار.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبر خدا فرموده:

همانا دخترم را فاطمه نامیدم، بدانجهت که خدای تعالی فاطمه و هرکس فاطمه را دوست بدارد از آتش جهنم دور کرده است.

۲۳ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): إن الله تعالی یغضب بغضب فاطمه ویرضی لرضاها.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبر خدا فرموده:

به درستی که خداوند متعال به غضب فاطمه غضبناک و به خشنودی فاطمه خشنود می شود.

۲٤ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): یا علی! اذ کان یوم القیامة اخذت بحجزة الله ــ عزوجل ــ واخذت انت بحجزتی، واخذ ولدك بحجزتك واخذت شیعة ولدك بحجزتهم، فتری أین یؤمر بنا. قال ابوالقاسم الطائی: سألت أباالعباس

ثعلب عن الحجزة، فقال: هي السبب وسألت نفطویه النحوی عن ذلك فقال: هي السبب.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبر خدا (ص) فرموده:

یاعلی! هنگامی که روز قیامت فرا برسد، من به ریسمان خدای ـ عزوجل ـ چنگ می زنم و تو نیز به ریسمان من چنگ می زنی و فرزندان تو به ریسمان تو می آویزند، و پیروان فرزندان تو به ریسمان ایشان چنگ می زنند. پس آنگاه می بینی به کُجا * مارا فرمان می دهند. ابوالقاسم طائی گفت: از ابوعباس ثعلب راجع به حجزه پرسیدم، گفت: آن ریسمان است واز نفطویه نحوی پیرامون حجزه سؤال کردم، گفت: آن ریسمان است.

۲۵ ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): انا اهل بیت، لاتحل لنا الصدقة، وأمرنا باسباغ الوضوء، ولا تنزی حماراعلی عتیقة، ولانمسح علی خف.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که پیامبر خدا (ص) فرموده:

برای ما خانواده [خاندان پیامبر] صدقه حلال نیست، و فرمان داریم که هواره با وضو باشیم، ومأموریم که الاغی را براسب نجیبی نجهانیم، و نیز فرمان داریم که برروی کفش مسح نکشیم.

۲۶ ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): مثل المؤمن ـ عندالله عزوجل ـ کمثل ملك مقرّب. وانّ المؤمن ـ عندالله ـ اعظم من ملك مقرّب [1]. ولیس اعظم من ملك

* شاید مقصود از «کجا» جایگاه بهشت یا جهنم باشد. و بدیهی است که فحوای کلام رسول الله بیانگر فرمان الهی به پیامبر و علی و فرزندان او و پیروان آنها در رابطه با حرکت به سوی بهشت می باشد. مترجم

۱ـ این کلمه در نسخه طبرسی نیست

مقرّب شئ، احبّ الی الله من مؤمن تائب، اَوْمؤمنة تائبة.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

مؤمن در پیشگاه خدای عزوجل مانند فرشته‌ای مقرّب است، وبلکه مؤمن در نزد خدا از فرشته مقرب هم بزرگتراست. و در نزد خدای چیزی بزرگتراز فرشتهٔ مقّرب نیست، مگرمؤمن توبه کننده یا [زن] مؤمنهٔ توبه کننده به سوی خدا.

۲۷ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من مرّ علی المقابر، وقرأ «قل هوالله احد» احدی عشر مرّة، ثم وهب اجره للأموات، اعطی من الأجر بعدد الأموات.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرگاه کسی برگورستان بگذرد ویازده بار سوره مبارکه «قل هوالله احد» را بخواند واجرآن را نثار مردگان کند، به عدد مردگان به او پاداش داده می شود.

۲۸ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): یاعلی! انّکَ سیّدالمسلمین ویعسوب المؤمنین[1] وامام المتقین وقائد الْغر الْمُحَجّلینْ. قال ابوالقاسم[2] ــ رضی الله عنه ــ سألت احمدبن یحیی، عن الیعسوب فقال: هوالذکر من النحل، الذی یتقدمها ویحامی عنها.

۱ــ المسلمین، درنسخه طبرسی ثبت شده است

۲ــ الطائی، درنسخه طبرسی ثبت شده است

باسناد نقل شده امام رضا (ع) فرموده که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

ای علی! به درستی که تو آقای مسلمانان و سرور و نگهبان مؤمنان و پیشوای پرهیزگاران و زمامدار شهرت یافتگانی* .

ابوالقاسم [طائی] ــ رضی الله عنه ــ گفت از احمدبن یحیی دربارهٔ یعسوب پرسیدم، گفت: زنبور نرینهٔ بزرگی است که از زنبورها دفاع می کند.

۲۹ ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): لما أسری بي الی السماء أخذ جبرئیل (ع)[1] بیدی واقعدنی علیٰ درنوك[2] من درانیک الجنّة ثم ناولنی سفرجلة، فأنا کنت[3] اقلبها اذانفلقت، فخرجت منها جاریة حوراء، لم أراحسن منها، فقالت: السلام علیك یا محمّد، قلت: من أنت؟ قالت: الراضیة[4]، المرضیه. خلقنی الجبار من ثلاثة اصناف، اسفلی من مسك، و وسطی من کافور، واعلای من عنبر. عجننی من ماءِ الحیوان ثم[5] قال لی الجبار کونی، فکنت، خلقنی لأخیك وابن عمك، علی بن ابی طالب (ع).

به اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

۱ــ (ع) در نسخه طبرسی نیست

۲ــ بساط (کذا)

۳ــ این کلمه در نسخه طبرسی نیست

۴ــ أناالراضیة، در نسخه طبرسی ثبت شده است.

۵ــ (ثم) در نسخه طبرسی نیست

* شاید مقصود اینست که تو از همهٔ شهرت یافتگان عالم مشهورتر وعظیم تری. (مترجم)

هنگامی که مرا در آسمانها گردش دادند، جبرئیل (ع) دست مرا گرفت و مرا بر بساطی از بساطهای بهشت نشاند. پس از آن یک گلابی به من داد و من آنرا زیر و رو کردم، ناگهان شکافته شد واز آن کنیزی از حوریان بهشتی خارج شد که من زیباتر از او ندیده بودم، پس به من گفت: سلام بر تو ای محمّد! گفتم: تو کیستی؟

گفت: من راضیه مرضیّه هستم، که پروردگار مرا از سه چیز آفریده است، پائین تنهٔ من از عطر است، و میان تنهٔ من از کافور و بالا تنهٔ‌ام از عنبر است. خدای مرا به آب حیات سرشته است. خدای جبّار به من گفت هست شو، پس موجود شدم، و مرا برای برادر و پسر عمویت علی بن ابی طالب آفریده است.

۳۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من عامل الناس، فلم يظلمهم، وحدّثهم فلم يكذبهم، ووعدهم فلم يخلفهم، فهو مؤمن، كملت مروّته، وظهرت عدالته، ووجبت اخوته، وحرمت غيبته.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هر کس با مردم داد وستد کند و به آنها ستم نکند، و با آنها سخن بگوید و در گفتار به آنها دروغ نگوید، و ایشان را وعده دهد و خلاف نکند، چنین کسی مؤمن است. مؤمنی که جوانمردیش کامل و عدالت و دادگریش آشکار است، و برادری باوی واجب وغیبت او حرام است.

۳۱ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): إنّ موسى

بن عـمـران (ع) [1] سأل ربه، ورفع يديه فقال: يارب أبعيد أنت فاناديك، أم قـريـب فأناجيك فأوحـي اللّه ـ تعالى ـ إليه: ياموسى، أنا جليس من ذكرني.

بـا اسـنـاد نـقـل شـده امـام رضـا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

همـانـا مـوسی بن عمران (ع) دستهایش را بالا برد وخدای خـود را پرسـیـد وگفت: خدای من! آیا تودوری تامن تورا بخوانم، ویـا نـزدیکی تا با تو نجوا کرده وبه آرامی سخن بگویم. پس خدای متعال وحی فرستاد، که ای موسیٰ من همنشین کسی هستم که مرا یاد کند.

۳۲ ـ وباسـنـاده قـال، قـال رسـول اللّه (ص): ايّاكم والظّلم فانّه يخرّب قلوبكم.

بـا اسـنـاد نـقـل شـده امـام رضـا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

بـر شما باد که از ستم پرهیز کنید، چرا که ستم دلهای شما را ویران می کند.

۳۳ ـ وباسناده قال، قال رسول اللّه (ص): ياعلي انّي سألت ربّي [2] فيك خمس خصال فأعطاني. اما أولاهن فسألت ربي أن تـنـشق عني الأرض، فانفضّ [3] التراب عن راسي، وانت معي، فأعطاني. وأما الثانية فسألت ربّي أن يوقفني عند كفة

---

۱ ـ (ع) در نسخه طبرسی نیست.

۲ ـ اللّه، در نسخه طبرسی ثبت شده است.

۳ ـ وانفض، نیزثبت شده است.

الميزان فأنت معي، فأعطاني. وأما الثالثة فسألت ربّي أن يجعلك حامل لوائي ــ يوم القيامة ــ وهو لواء اللّه الاكبر، تحته المفلحون الفائزون في الجنة، فاعطاني. وأما الرابعة، فسألت ربّي أن تسق امتي من حوضي بيدك [1]، وأنت معي، فاعطاني. وأما الخامسة فسألت ربّي، أن يجعلك قائد امتي الى الجنّة، فاعطاني. والحمدللّه الذي منّ عليّ بذلك

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

یاعلی! من برای تو پنج چیز از خدا درخواست کردم، تمام آنها را به من عطا فرمود. نخست از خدا خواستم که من اوّل کسی باشم که سر از خاک بردارم و خاک از فرقم بریزد و تو با من باشی.

دوّم، از خدا خواستم که در برابر میزان تو همراه من باشی.

سوم، از خدا درخواست کردم که تو را بردارندهٔ پرچم حق در روز قیامت قرار دهد، که آن پرچم الله اکبر است، و برآن نوشته است که: رستگاران آنهائی هستند که به بهشت رسیدند.

چهارم، از خدا خواستم که امت من از حوض کوثر به دست تو سیراب شوند، در حالی که تو با من هستی.

پنجم، از خدا خواستم که تو را پیشوای امت من در حرکت به سوی بهشت قرار دهد، همهٔ این خواستها برآورده شد. و سپاس خدای را که با اجابت آنها بر من منّت گذاشت.

---

۱ ــ این کلمه در نسخه طبرسی نیست.

۳٤ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص) فی قوله عزوجل: «یوم ندعوا کل اناس بامامهم*» قال: یدعی کل قوم بامام زمانهم، وکتاب ربّهم وسنة نبیّهم.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) در بارهٔ سخن خدای عزوجل **«یوم ندعوا کل اناس بامامهم»** فرمود: ــ در روزقیامت ــ هر گروهی به نام امام زمان آنها خوانده شوند، و نیزبه کتاب خدا و سنت پیامبرشان فراخوانده می شوند.

۳۵ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ان المؤمن یعرف[1] فی السمآء، کما یعرف الرجل أهله وولده، وانه اکرم علی الله من ملك مقرب.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرآینه مؤمن درآسمانها چنان شهرتی دارد که درخانوادهٔ خود نزد فرزندانش شناخته شده است، و مؤمن ازفرشتهٔ مقرب در پیشگاه خدا گرامی تراست.

۳٦ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من بهت مؤمنا، أومؤمنة وقال[2] فیه مالیس فیه، أقامه الله ــ عزوجل ــ علی تل[3] من نار، حتی یخرج مما قال فیه.

---

* سوره اسراء، آیه ۷۱

۱ــ لیعرف، درنسخه طبرسی ثبت شده است.

۲ــ أو، درنسخه طبرسی ثبت شده است.

۳ــ قل، درنسخه طبرسی ثبت شده است.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرکس به مرد یازن مؤمنی بهتان زند و دربارهٔ او چیزی بگوید که در وی نباشد، روز قیامت خدای او را برتپه‌ای از آتش نگاه دارد، تا ازآنچه که دربارهٔ آنها گفته رهایی یابد.

۳۷ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): أتانی جبرئیل (ع) [1] عن ربّی ــ عزوجل ــ وهویقول [2]: ربّی یقرؤك السّلام، ویقول: بشر المؤمنین، الذین یعملون الصّالحٰات، ویؤمنون بك، وباهل بیتك بالجنة، فان هم عندی جزاء الحسنٰی، وسید خلون الجنة.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

جبرئیل (ع) ازسوی خدا برمن فرود آمد وگفت: خدای تو را سلام می رساند و می فرماید:

مؤمنان را به بهشت بشارت بده، کسانی که کارنیک انجام می دهند و به تو و خاندان تو ایمان آورده‌اند، به درستی که برای ایشان در نزد من پاداش نیکو است، و به زودی وارد بهشت می شوند.

۳۸ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): حرمت الجنة علی من ظلم اهل بیتی، وقاتلهم، والمعین علیهم، ومن سبّهم. اولئك لاخلاق لهم فی الآخرة، ولایکلمهم الله یوم

۱ــ (ع) در نسخه طبرسی نیست.

۲ــ یامحمد «ص» این عبارت در نسخه طبرسی وجود دارد

القیامة، ولایزکیهم، ولهم عذاب الیم.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

بهشت حرام است برکسی که به خاندان من ستم کند، وبا ایشان بجنگد، و دشمنان اهل بیت مرا یاری دهد، و به اهل بیت من دشنام دهد. برای آنها درآخرت بهره‌ای نیست، وخدا با آنان در روز قیامت سخن نمی گوید، وآنها را پاک نمی گرداند، و برای آنان عذاب دردناک است.

۳۹ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اِنّ الله لیحاسب کل خلق الآمن أشرك بالله ــ عزوجل ــ فانّه لایحاسب، ویؤمر به الی النار.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

به درستی که خدای عزوجل از همهٔ مردم حساب می کشد، مگرآن کس که به خدا شرک آورده، وفرمان داده می شود که درآتش وارد شود.

۴۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): لاتسترضعوا الحمقآءِ، ولاالعمشاء، فان اللبن تیعدّی.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

زنان احمق وضعیف چشم که از دیدگانشان آب می ریزد، برای شیردادن کودکان استفاده نکنید، چرا که شیرآنها در کودکان اثر دارد.

۴۱ ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ليس للصبي لبن خير من لبن امّه.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

برای کودک هیچ شیری بهتر از شیرمادر نیست.

۴۲ ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): الذی يسقط من المائدة مهورالحور العين.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

خوردن غذائی که از سفره بیرون ریخته است، مهریه حوران بهشتی است.

۴۳ ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من يحسن النفقة فله حسنة.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرکس نیکونفقه دهد، برای او پاداش نیکو است.

۴۴ ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اذا اكلتم الثريد، فكلوا من جوانبه، فان الذروة فيها بركة.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرگاه غذای ترید می خورید، از اطراف ظرف غذا بخورید، زیرا برکت در وسط ظرف است.

۴۵ ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): نعم

الادام الخلّ. ولن یفتقر اهل بیت، عندهم الخلّ.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

سرکه نان خورش نیکویی است، و خانواده‌ای که سرکهٔ دارند هرگز تهی دست نمی شوند.

۴۶ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): المغبون، لامحمود، ولا مأجور

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

کسی که مغبون است، پسندیده و دارای پاداش نیست.

۴۷ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ستة من المروّة، ثلاثة منها فی الحضر وثلاثة منها فی السفر. أمّا التی فی الحضر، فتلاوة کتاب الله، وعمارة مساجد الله، واتخاذ الاخوان فی اللـه. وأمّا التی فی السفر، فبذل الزاد، وحسن الخلق، والمزاح فی غیر معاصی الله.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

شش موضوع از جوانمردی است، سه تای آنها در دیار شخص مطرح است و سه تای از آنها در سفر. وامّا آنچه که درشهر و دیار مطرح است: تلاوت کتاب خدا، و آبادانی مساجد خدا، و انتخاب برادر دینی در راه خداست.

وآنچه که در سفر مطرح است: بخشش زاد وتوشهٔ راه، اخلاق نیکو، وشوخی کردن است در رابطه با آنچه که گناه خدا نباشد.

۴۸ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اللّهم بارك

لأمتی فی بکورها یوم سبتها، وخمیسها.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

خدایا، سحرگاه امت من را در روز شنبه و پنجشنبه مبارک فرما.

٤٩ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص) کلوا التمر علی الریق، فانّه یقتل الدیدان فی البطن.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

خرما را به ناشتا بخورید، زیرا دراینصورت خرما کرم ها وانگل های معده را می کشد.

٥٠ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ادهنوا بالبنفسج، فانّه بارد فی الصیف، حارّ فی الشتاء.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

بدن را با بنفشه روغن بمالید، زیرا که آن در تابستان خنک و در زمستان گرم است.

٥١ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): التوحید نصف الدین، فاستنزلوا الرزق من قبل الله بالصدقه.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

یکتاپرستی نیمی از دین است، پس به وسیلهٔ صدقه دادن از خدا روزی بخواهید.

٥٢ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اصطنع الخیر الیٰ من هو أهله، ومن لیس من اهله، فأن أصبت اهله، فهواهله. فان لم تصب أهله، فأنت من اهله.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

به کسی که شایستهٔ نیکی است و کسی که سزاوار نیکی نیست، نیکی کن. پس اگر نیکی تو به کسی که شایسته است رسید، که هم او اهل آن بوده است، و اگر به کسی که سزاوار نیست رسید، در این حال تو اهل نیکی هستی.

٥٣ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): رأس العقل بعدالدّین، التّودد الی الناس، واصطناع الخیر الیٰ کلّ برّ، وفاجز

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

اساس و ریشهٔ خرد بعد از اعتقاد به خدا، دوستی با مردم، ونیکی کردن به هر انسان خوب یا بدی است.

٥٤ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): سید طعام الدنیا والآخره، اللحم. وسید شراب الدنیا والآخرة، الماء. وَ أناسیّد ولد آدم، ولافخر.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

بهترین طعام در دنیا و آخرت گوشت است. وبهترین نوشیدنی در دنیا و آخرت آب است. و من بزرگ و سرور فرزندان آدم می باشم، وفخر ومباهاتی هم نیست.

٥٥ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): سیّد طعام الدنیا والآخرة، الرز.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

بهترين غذاى دنيا و آخرت برنج است.

٥٦ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): كلوا الرّمان فليست منه حبّة تقع فى المعدة، الاّ انارت القلب، وأخرست الشيطان أربعين يوماً.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

انار بخوريد، زيرا هر دانه‌اى از انار كه در معده قرار مى گيرد قلب را نورانى مى كند، وشيطان را تا چهل روز از دل مى راند.

٥٧ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): عليكم بالزيت، فانه يكشف المرة، ويذهب بالبلغم، ويشدّ العصب، ويحسن الخلق، ويطيّب النفس، ويذهب بالهم.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه پيامبر خدا (ص) فرموده:

بر شما باد خوردن روغن زيتون، زيرا آن كيسهٔ صفراء را خالى مى كند، وبلغم را از بين مى برد، و اعصاب را قوى، واخلاق را نيكو، و نفس را خوشبو مى كند، وغم واندوه را مى زدايد.

٥٨ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): كلوا العنب حبّة، حبّة، فانّه أهنأ وأمرأ

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه پيامبر خدا (ص) فرموده:

انگور را دانه، دانه بخوريد، چرا كه در اين صورت گواراتراست.

٥٩ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ان يكن شئى شفآءٌ ففى شرطة حجام، أو شربة عسل.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

اگر شفا در چیزی باشد، پس در تیغ حجامت و شربت عسل خواهد بود.

۶۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): لا تردّوا شربة عسل، من أتاكم بها.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

هرکس شربت عسل به شما داد، آن را پس نزنید.

۶۱ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اذا طبختم، فأكثروا القرع، فانّه يسرّالقلب الحزين.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

هرگاه غذا پخته می کنید، کدو در آن زیاد بریزید، زیرا آن دل افسرده را شادمان می کند.

۶۲ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): افضل اعمال امّتی، انتظارفرج الله تعالیٰ.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

برترین کارهای امت من، چشم داشت فرج [در رابطه با ظهور حضرت مهدی (ع)] از سوی خدای متعال است.

۶۳ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ضعفت عن الصلٰوة، والصيام، والجماع، فنزل علّی قِدرمن السمآءِ، فاكلتُ منها، فزاد فی قوتی، قوّة اربعين رجلا، فی البطش والجماع.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

نیروی من برای اقامهٔ نماز و روزه و آمیزش کم شد. پس از

آن ديگى از آسمان برمن فرود آمد، از آن خوردم، پس نيروى من به اندازهٔ چهل مرد نيرومند در توانمندى و جماع افزوده شد.

٦٤ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): افواهكم طرق من طرق ربكم، فنظفوها.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه پيامبر خدا (ص) فرموده:

دهان‌هاى شما راهى از راهها به سوى خداى شماست، پس آن را پاكيزه نگهداريد.

٦٥ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): ليس شئى ابغض الى الله ــ عز وجل ــ من بطن ملآن.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه پيامبر خدا (ص) فرموده:

هيچ چيز در نزد خداوند بدتر و غضبناک تر از شكم پرنيست.

٦٦ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): النجوم امان لاهل السمآء واهل بيتى أمان لأمتى.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

ستارگان موجب ايمنى اهل آسمانند وفرزندان من باعث ايمنى امّت من مى باشند.

٦٧ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): إنّ موسى بن عمران سأل ربّه، ورفع يديه، فقال: يا الهى أين ذهبتُ؟ فأوحى الله ــ تعالىٰ ــ اليه، ياموسىٰ، انّ فى عسكرك غمّازا: فقال: ياربّ دلّنى عليه. فاوحى اللّه ــ تعالىٰ ــ اليه، انّى ابغض الغمّاز، فكيف اغمز.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هانا موسی بن عمران دستهایش را بلند کرد و از خدای خویش درخواست کرد وفرمود: خدای من به کجا بروم؟
دراین حال خدای متعال وحی فرمود، ای موسی! هانا درمیان لشکریان توسخن چینی وجود دارد، موسیٰ گفت: خدای من او را به من معرفی کن. خدای تعالی به او وحی کرد:
هرآینه من سخن چینی وسخن چین را دوست نمی دارم، با این حال چگونه خود سخن چینی کنم؟

۶۸ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): دعاء اطفال امتّی مستجاب، مالم يقارب الذنوب.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

دعای کودکان امت من، تاهنگامی که به گناه نزدیک نشوند، برآورده و اجابت می شود.

۶۹ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): یاعلی! من كرامة المؤمن على الله تعالىٰ انّه لم يجعل الله لأجله وقتاً معلوما، حتّى يهم ببائقه. فاذا همّ ببائقة، قبضه الله رأفة به.

قال الرضا (ع): كان جعفربن محمد (ع) يقول، تجنبّوا البوائق، يمّدلكم فى الأعمار.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

یاعلی! یکی از کرامت هایی که خدای متعال به مؤمن

عنایت فرموده، اینست که از مرگ خود خبر ندارد، تا امکان روی آوری به گناه داشته باشد. پس هنگامی که به انجام گناه همت گمارد، خدای متعال از گذرگاه رأفت و مهربانی جان او را می گیرد. و امام رضا (ع) فرمود:

جعفر بن محمد (ع) فرموده است: از گناه وستم پرهیز داشته باشید، تا اینکه عمر شما زیاد شود.

۷۰ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): اذالم يستطع الرجل أن يصلّی قائماً، فليصلّ جالساً، فإذا لم يستطع أن يصلّی جالساً، فليصلّ مستلقيا، ناصبا رجليه حيال القبلة، يومی ايماء.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

هرگاه انسان نمی تواند ایستاده نماز بخواند، پس به حال نشسته اقامه نماز کند، واگر توانائی اینکه نشسته نماز بخواند، در او نیست، به پشت بخوابد و پاهایش را به طرف قبله دراز کند و با اشاره نماز بخواند.

۷۱ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): من صام يوم الجمعة صبرا واحتساباً، أعطی أجر عشرة ايام غرّ زُهر، لايشا كلهن أيام الدنيا.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

هرکس روز جمعه را روزه بگیرد، خداوند به او پاداش ده روز روزه به او می دهد، که هیچ شباهتی به روزهای دنیا ندارد.

۷۲ـ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): عنوان صحيفة المُؤمن حسن خُلقه.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرموده که پیامبر خدا(ص) فرموده:

سرآغاز نامهٔ اعمال انسان مؤمن، نیکویی اخلاق اوست.

۷۳ــ وباسناده قال، سئل رسول الله (ص) ما اكثرُ مايدخلُ به الجنّة؟ قال: تقوى الله، وحسن الخُلق.

وسئل، وما اكثرُ مايدخل به النار؟ قال: الاجوفان، البطن، والفرج.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

چه کاری باعث ورود به بهشت می شود؟ پیامبر اکرم فرمود: پرهیزگاری، و اخلاق نیکو.

وسؤال شد که چه کاری باعث ورود به جهنم می شود؟ پیامبر(ص) فرمود: شکم و شرمگاه

۷۴ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): أقربكم مجلساً ــ يوم القيامة ــ أحسنكم خلقاً، وخيرُكم لأهله.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

نزدیک ترین شما به من در روز قیامت، خوش خوی‌ترین ومهربان‌ترین آنها نسبت به خانواده‌اش می باشد. و من مهربان‌ترین شما به خانواده‌ام می باشم.

۷۵ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص) احسنُ الناس ايمانا، أحسنهم خلقاً، وألطفهم بأهله. وأنا ألطفكم بأهلي.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبر خدا (ص) فرموده:

بهترین مردم از نظر ایمان، خوش خوی ترین و مهربان‌ترین آنها نسبت به خانواده‌اش می باشد. ومن مهربان‌ترین شما به

خانواده‌ام هستم.

۷۶ـ وباسناده قال: حدثنی أبی علی بن ابی طالب(ع) فی قول الله تعالی «لتسألنّ یومئذ عن النعیم*» قال: الرّطب، والمآءِ البارد.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب (ع) در بارهٔ سخن خدای متعال «**لتسألنّ یومئذ عن النعیم**» فرمود: نعمتی که در این آیه مورد سؤال قرار گرفته، خرمای تازه و آب سرد است.

۷۷ـ وباسناده قال، قال حدثنی ابی علی بن أبی طالب (ع) قال، قال رسول الله(ص): ثلاثة یزدن فی الحفظ ویذهبن بالبلغم، قراءة القرآن، والعسل، واللّبان.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

سه چیز حافظه را زیاد و بلغم را از میان می برد:

قرائت قرآن، خوردن عسل و کُندر.

۷۸ـ وباسناده قال: حدثنی ابی، علی بن ابی طالب(ع) مَنْ أراد البقآء، فلیباکرالغذاءِ، ولیجد الحذآء، و یخفف الرداء.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب (ع) فرمود:

هرکس دوام و عمر زیاد می خواهد، صبحانه بخورد،

---

* سورهٔ تکاثر، آیه ۸

کفش چسب و جلف بپوشد و لباس سبک داشته باشد. •

۷۹ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): إذا أكل طعاماً يقول: اللّهم بارك لنافيه، وارزقنامنه خيراً. واذا أكل التمر، أوشرب لبن قال: اللّهم بارك لنافيه، وارزقنامنه.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پیامبرخدا(ص) هرگاه غذا می خورد می فرمود:

خدایا در این نعمت به ما برکت بده، واز این به ما نیکی روزی کن. و هرگاه خرمای تازه و یاشیرتناول می کرد، می فرمود:

خدایا در این نعمت به ما برکت بده و از آن به ما روزی بده.

۸۰ــ وباسناده قال، حدثنی علی بن ابی طالب: قال، قال ابوجحیفة: أتیت النبی (ص) وأنا أتجشأ، فقال لی: یا أبا جحیفة، اکفف جشاءك، فان اکثرالناس شبعا فی الدنیا، أطولهم جوعاً یوم القیامة قال: فاملأ أبوجحیفة بطنه من طعام، حتی لحق بالله تعالی.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابیطالب(ص) فرمود که ابوجحیفه گفت:

خدمت پیامبر(ص) رسیدم در حالی که آروق می زدم. پیامبر به من فرمود: از آروق زدن خودداری کن، چرا که بیشترین گرسنگان روزقیامت، کسانی هستند که در دنیا شکم‌شان پر بوده است. پس از آن ابوجحیفه شکم خود را از غذا پرنکرد تا هنگامی

• از حضرت رضا(ع) در بارهٔ لباس سبک سؤال شد، فرمود، مقصود قرض سبک واندک است.

که به دیدار خدا شتافت.

۸۱ــ وباسناده قال، قال [كذا] كان رسول الله (ص) إذا أكل لبنا، يمضمض فاه. قال: ان له دسما.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

هر گاه پیامبر خدا(ص) شیر میل می فرمود، دهانش را مضمضه می کرد و می فرمود: به درستی که شیر دارای چربی وروغن زیادی است.

۸۲ــ وباسناده قال، حدثني أبي علي بن أبي طالب(ع): ثلاثة لايعرض احدكم نفسه عليهنّ، وهوصائم، الحجامة، والحمام، والمرأة الحسناء.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علي بن أبي طالب(ع) فرمود:

سه چیز است که انسان روزه‌دار نباید پیرامون آن بگردد، حمام، حجامت [خون گرفتن از بدن] وزن زیبا

۸۳ــ وباسناده قال، حدثني أبي علي بن أبي طالب(ع): للمرأة عشر عورات، اذاتزوّجت سترت عورة. واذا ماتت سترت عوراتها كلّها.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پدرم علي بن أبي طالب(ع)طالب(ع) فرمود:

زن دارای ده پردهٔ حیا می باشد. هنگامی که ازدواج کند یکی از آنها پوشیده می شود، و چون بمیرد همهٔ آنها پوشیده می شود.

۸٤ــ وباسناده قال، حدثني علي بن ابي طالب(ع): سئل النبي (ص) عن امرأة زنت، فذكرت المرأة أنها بكر. فقال

(ص) أن أمرالنسآءِ تنظرون [كذا] اليها. فنظرن، فوجدنها بكرا. فقال (ص): ما كنت لأضرب من عليه خاتم من الله عزوجل. وكان (ص) يجيز شهادة النسآء في مثل هٰذا.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه پدرم على بن ابى طالب(ع) فرمود:

از پيامبر(ص) راجع به زنى كه زنا كرده بود سؤال شد، در حالى كه زن مذكور ادعاى بكارت كرد. در اين حال پيامبراكرم (ص) فرمان داد تا زنان او را معاينه كنند. زنها او را معاينه كرده و او را باكره يافتند. آنگاه پيامبر(ص) فرمود:

من كسى را كه مُهر خدا براوست حدّ نمى زنم. و در اين گونه موارد پيامبر شهادت زنان را كافى مى داند.

۸۵ـــ وباسناده قال، حدثنى أبى على بن أبى طالب(ع) قال، قال(ص) اذاسئلت المرأة، من فجربك، فقالت: فلان. جلدتها حدّين، حدّ لفريتها على الرجل، وحدّالما أقرّت على نفسها بالفجور.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود كه پدرم على ابن ابيطالب(ع) فرمود كه پيامبرخدا(ص) فرمود:

هرگاه از زنى بپرسند كه چه كسى با تو زنا كرده است؟ و او بگويد فلان كس. دو حدّ خواهد خورد، يكى براى افترائى كه به آن شخص نسبت داده وديگرى براى اقرارى كه خود به گناه كرده است.

۸۶ـــ وباسناده قال، حدثنى أبى على بن أبى طالب(ع): من عرض نفسه للتهمة، فلايلومن من اساء الظن

به.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب(ع) فرموده:

هرکس خود را در گذرگاه تهمت قرار دهد، کسی را که به او گمان بد می برد ملامت وسرزنش نکند.

٨٧ــ وباسناده قال(ع): كنا مع النبي، فى حفرالخندق، إذا جاءت فاطمة، ومعها كسيرة من خبز، فدفعتها إلى النبي (ص) فقال النبي: ماهذه الكسيرة؟

قالت: خبزاً خبزته للحسن والحسين، جئتك منه هذه الكسيرة.

فقال النبي(ص): فاطمة، اما انه اوّل طعام دخل فم أبيك، منذ ثلاثة ايام.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب فرموده:

در حفر خندق با فرستادهٔ خدا(ص) همراه بودیم، در این هنگام فاطمه(ع) آمد و همراه او پارهٔ نانی بود، آن را به پیامبر(ص) داد. پیامبر فرمود: این پارهٔ نان چیست؟

فاطمه (ع) عرض کرد: گرده‌ی نانی برای حسن و حسین(ع) پختم، بخشی از آن را برای شما آوردم.

آنگاه پیامبر(ص) فرمود: این اولین غذائی است که پس از سه روز به دهان پدرت رسیده.

٨٨ــ وباسناده قال(ع): اتى النبي(ص) بطعام فادخل اصبعه، فاذا هوحارّ. قال: دعوه، حتى يبرد، فانه اعظم

برکة، فان الله عزوجل لم یطعمنا الحارّ.

باسناد نقل شده امام رضا (ع) از علی بن ابی طالب(ع) نقل می کند که:

برای پیامبر(ص) غذائی فراهم شد، پس آن حضرت انگشت خود را داخل غذا کرد، غذا داغ بود. پیامبر فرمود، بگذارید سرد شود که در آن حال برکتش زیادتراست. همانا خدای متعال ما را غذای گرم نداده است.

۸۹ــ وباسناده قال، حدثنی أبی علی بن ابی طالب(ع): قال (ص): اذا أراد احدکم الحاجة، فلیبا کرفی طلبها یوم الخمیس، ویقرأــ اذا خرج من منزلهــ آخر سورة آل عمران، وآیة الکرسی، وانّا انزلناه، وامّ الکتاب، فان فیها قضآء حوآئج الدنیا والآخرة.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب (ع) فرموده که پیامبر اکرم (ص) فرمود:

هرگاه یکی از شما را حاجتی باشد. در صبح روز پنجشنبه طلب کند. و به هنگامی که از منزل بیرون شود، آیات آخر سورهٔ آل عمران، آیة الکرسی، انا انزلناه وسورهٔ حمد را بخواند، هر آینه در این آیات برآوردن حوائج دنیا و آخرت وجود دارد.

۹۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله (ص): القلیب یَسّر، والنظر إلی الخضرة یسّر، والرکوب یسّر، وَالنظر إلی المرأة یسّر.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

بوی خوش، نگاه کردن به سبزه، سوارکاری و نگاه به زن سرور آفرین می باشد.

۹۱ــ وباسناده قال، حدثنی أبی علی بن أبی طالب(ع) قال رسول الله (ص): کلوا خلّ الخمر علی الریق، فانه یقتل الدیدان فی البطن.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که پدرم از قول پیامبر اکرم (ص) فرموده:

شرابی را که سرکه شده است بخورید، چرا که کرمهای شکم را می کشد.

۹۲ــ وباسناده قال، حدثنی أبی، علی بن الحسین، قال حدثنی [1] اسماءبنت عمیس [2]، قالت: قبلت جدّتك فاطمة بالحسن والحسین. فلما ولدالحسن، جاء النبي (ص) فقال: یااسماء، هاتی ابنی، فدفعته فی خرقة صفرآء، فرمی بها النبي، فقال: یاأسماء، ألم أعهد الیکم، أن لا تلفّوا المولود فی خرقة صفرآء [3]؟

فلفته فی خرقة بیضآء، ودفعته الیه، فأذّن فی اذنه الیمنی، وأقام فی أذنه [4] الیسری، ثم قال لعلی: بأی شئ سمیّت ابنی هٰذا؟

قال علی(ع): ما کنت لأسبقك باسمه، یارسول الله. وقد کنت احبّ أن اسمیه حرباً.

فقال النبي(ص): وأنا لاأسبق باسمه ربّی عزوجل، فهبط

۱ــ فی الاصل: حدثنی ۲ــ فی الاصل: عمیش ۳ــ فی الاصل: صفراء و بیضآء ٤ــ فی اصل: أذنه فی.

جبرئيل ــ عليه السلام ــ فقال: يا محمد، هٰذا باسم ابن هٰرون.
فقال النبي (ص): وما اسم ابن هٰرون، يا جبرئيل؟
فقال: [شبر] قال النبي (ص): لسانى عربى.
فقال: سمّه الحسن.
قالت أسمٰاء: فسمّاه الحسن.

فلما كان يوم سابعه، عقّ عنه النبي بكبشين أملحين، فأعطى القابلة كبشاً● وحلق رأسه، وتصدّق بوزن الشعر ورقاً، وطلى رأسه بالخلوق. ثم قال: يا أسماء، الدم فعل الجاهلية* . فقالت اسماء: فلما كان بعدحول، من مولد الحسن (ع) ولد الحسين (ع) فجاء فى النبي (ص) فقال: هلمّى، هاتى ابنى.

فدفعته إليه، فى خرقة بيضآء. فأذّن فى اذنه اليمنى، وَأقام فى اذنه اليسرىٰ، ووضعه فى حجره، وبكىٰ قالت أسماء: قلت، فداك أبى وامّى، ممّ بكاؤك؟
قال النبي (ص): من ابنى هٰذا. قلت: انّه ولدالساعة.
قال: يا أسماء، يقتله الفئة الباغيه ــ من بعدى ــ لاأناهم عند الله شفاعتى. قال: يا أسماء، لاتخبرى فاطمة، فانها حديث عهد بولادة.
ثم قال: ياعلى! بأى شئى سميّت ابنى هٰذا؟ قال (ع): ما كنت لأسبقك باسمه، يارسول الله، وقد كنت احب أن اسميه حربا، فقال رسول الله (ص): كنت لااسبق باسمه

---

* چنين به نظر مى رسد كه در روزگار جاهليت عرب، از خون عقيقه به دست و پا و پيشانى نوزاد مى ماليده اند. (مترجم)
● با توجه به نظير اين عبارت در دنبالۀ روايت عبارت بايد [فخذ كبشاً] باشد.

ربّي ــ عزوجل ــ فأتاه جبرئيل، فقال: العلي الاعلىٰ، يقرأ عليك السلام، و يقول: سمّه باسم ابن هٰرون.
فقال النبي (ص): وما اسم ابن هٰرون؟
قال: شبير.
فقال (ص): لساني عربي. قال: سمّه الحسين.
فلما كان يوم سابعه [عق عنه النبي(ص)] بكبشين أملحين. وحلق رأسه، وتصدق بوزن شعره ورقاً، وطلّى رأسه بالخلوق، ثم قال: يا أسماء، الدم فعل الجاهلية، وأعطى القابلة فخذ كبش[1].

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) از پدرش علی بن الحسین (ع) روایت می کند که:

اسماء دختر عمیس گفت: جدهٔ شما فاطمه(ع) را در زایمان حسن و حسین(ع) قابله بودم. پس هنگامی که حسن(ع) به دنیا آمد، پیامبراکرم (ص) وارد شد وفرمود:

ای اسماء، پسرم را بیآور، پس حسن(ع) را درجامه‌ای زرد به وی دادم. پیامبر جامهٔ زرد از او دور کرد و فرمود:
ای اسماء، مگر با تو عهد نکردم که نوزاد را جامهٔ زرد نپوشانی؟ آنگاه او را درجامه‌ای سپید پوشاندم و به ایشان دادم. سپس پیامبر(ص) در گوش راست وی اذان و در گوش چپش اقامه گفت. پس از آن به علی(ع) فرمود: این پسرم را چه نامیده‌ای؟ علی(ع) فرمود: ای فرستادهٔ خدا، درنام گذاری او من برشما پیشی نمی گیرم، ولی من دوست داشتم نام او را حرب بگذارم.

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۵ والامالی ص ۸۲

پیامبر(ص) فرمود: من نیز در نام گذاری او به پروردگارم سبقت نمی گیرم. در این حال جبرئیل(ع) فرود آمد و عرض کرد:
ای محمد! خدای بلند مرتبه تو را درود می فرستد و می فرماید:
علی در پیشگاه تو به مانند هارون در برابر موسیٰ می باشد، جز اینکه پس از تو پیامبری نیست، بنابراین پسرت را به اسم پسر هارون نام گذاری کن. پیامبر(ص) فرمود، ای جبرئیل نام پسرهارون چیست؟
جبرئیل گفت: [شبر] پیامبر(ص) فرمود: زبان من عربی است.
جبرئیل گفت: او را حسن نام گذار.
اسمآء گفت: سپس پیامبر(ص) او را حسن نامید.

پس از آن هنگامی که حسن (ع) هفت روزه شد، پیامبراکرم او را به دو قوچ که سفیدی آنها از سیاهی آنها بیشتر بود عقیقه کرد، و به قابله قوچی بخشید. وسر حسن (ع) را تراشید و به وزن موی او نقره صدقه داد و سپس سرحسن(ع) را روغنی خوشبو مالید. وفرمود: ای اسماء، خون از آداب جاهلیت است.

سپس اسماءِ گفت: چون یک سال از تولد حسن(ع) گذشت، حسین(ع) تولد یافت. در این هنگام پیامبر(ص) برمن وارد شد و فرمود: پسرم آرا بیاور. حسین (ع) را به او دادم در حالی که وی را به جامه‌ای سپید پوشانیده بودم. آن حضرت در گوش راست وی اذان و در گوش چپش اقامه گفت، و او را در دامن خود نهاد و گریه کرد.
اسمآء گفت: عرض کردم، پدر و مادرم فدای شما، گریه شما برای چیست؟

پیامبر(ص) فرمود: برای این پسرم می گریم، گفتم: او هم اکنون متولد شده است.

پیامبراکرم(ص) فرمود: ای اسماء، گروهی سرکش – پس از من – او را می کشند، شفاعت من در نزد خدای برای آنها نیست. سپس پیامبر فرمود: ای اسماء، این خبر را به فاطمه نگو یی چرا که او تازه وضع حمل کرده است.
آنگاه به علی(ع) فرمود: این پسرم را چه نامیده ای؟
علی(ع) فرمود: من در نامگذاری او بر شما پیشی نمی گیرم، اگرچه دوست داشتم نام او را حرب بگذارم. پیامبر(ص) فرمود: من نیز در نامگذاری او بر پروردگارم – عزوجل – سبقت نمی گیرم. در این حال جبرئیل بر پیامبر فرود آمد و گفت: خدای بلند مرتبه تو را سلام می فرستد و می فرماید: او را به نام پسر هارون نامگذاری کن.
پیامبر فرمود: نام پسرهارون چیست؟
جبرئیل گفت: شبیر.
پیامبر(ص) فرمود: زبان من عربی است. جبرئیل گفت: او را حسین نام گذار.

پس چون حسین(ع) هفت روزه شد [پیامبراکرم او را عقیقه کرد] به دو قوچ که سپیدی آنها از سیاهی شان افزون بود و سرحسین(ع) را تراشید، و به وزن موی سر او نقره صدقه داد و سر او را روغنی خوشبو مالید. سپس فرمود:
ای اسماء! خون از آداب جاهلیت عرب است، و قابله را ران گوسفندی بخشید.

۹۳ــ وباسناده قال، قال علی بن أبی طالب(ع): لیس من القرآن «یاأیّها الذین آمنوا» اِلاّ فی التورٰة «یا أیها المساکین». قال علی بن أبی طالب(ع)، لورأی العبد أجله، وسرعته إلیه، لأبغض[1] العمل طلبه[2] الدنیا.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود، که علی بن ابیطالب(ع) فرموده:

هرچه در قرآن «یاایها الذین آمنوا» وجود دارد، در کتاب تورات «یاایهاالمساکین» بوده است. و نیزاز آن حضرت روایت شده که فرمود:

اگر بندهٔ خدا مرگ وسرعت آن را به سوی خود ببیند، هر آینه مغضوب‌ترین کار در نزد او طلب دنیا می باشد.

۹۴ــ وباسناده قال، قال علی بن أبی طالب(ع): أن الحسن والحسین کانایلعبان عندالنبی (ص) حتی مضی عامة اللّیل، ثمّ قال لهما: انصرفا الی امّکما، فبرقت برقة، فمازالت تضئی لهما حتّی دخلاعلی فاطمة والنّبی (ص) ینظر الی البرقة، فقال: الحمدللّه الّذی أکرمنا اهل البیت.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابیطالب (ع) فرموده:

حسن وحسین (ع) تا پاسی از شب در برابر پیامبراکرم (ص) سرگرم بازی بودند، آنگاه پیامبربه آنها فرمود: به سوی مادرتان برگردید. در اینحال برق جهید تا هنگامی که به مادر وارد

۱ــ در نسخه اصلی: لابعض، می باشد.

۲ــ در نسخهٔ اصلی: طلبه، می باشد، ولی شاید که «طلب» صحیح باشد.

شدند، و پیامبر همچنان به آن برق می نگریست.

سپس پیامبر فرمود: سپاس خدای را که ما اهل بیت را گرامی داشته و کرامت بخشیده است.

٩٥ــ وباسناده قال، حدثنی أبی علی بن ابیطالب (ع): ورثت عن رسول الله (ص) كتابين، كتاب الله عزّوجلّ وكتاب فی قراب سيفی.

قيل: يا اميرالمؤمنين، وما الكتاب الذی فی قراب سيفك؟

قال: من قتل غيرقاتله، وضرب غير ضاربه، فعليه لعنة الله.

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود، که پدرم علی بن ابیطالب فرموده:

از پیامبر خدا(ص) دو کتاب ارث برده‌ام، نخست کتاب خدای عزوجل (قرآن) و دیگری کتابی که در غلاف شمشیرمن است.

گفته شد: یا امیرالمؤمنین!

کتابی که درغلاف شمشیرشما جای دارد، چیست؟

فرمود: لعنت خدا برهرکس که غیراز کُشندهٔ خود را بکُشد، وجز زنندهٔ خود را بزند.

٩٦ــ وباسناده قال، حدثنی أبی علی بن أبی طالب(ع): كلوا [خل] الخمر ما افسد. ولا تاكلوا ما افسد تموه أنتم[١].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی

١ــعیون اخبارالرضا ص ٢٠٦

طالب(ع) فرموده:

شرابی را که سرکه شده بخورید،، ولی سرکهٔ شرابی را که شما آنرا فاسد کرده‌اید مخورید.

٩٧ــ وباسناده قال علی (ع) قال: جیّانی رسول الله(ص) بالورد بکلتایدیه. فلما أدینته إلیٰ انفی، قال(ص): أما انّه سیّدریحان الجنة، بعدالآس [1].

با اسناد نقل شده امام رضا (ع) فرمود که علی (ع) فرموده:

پیامبرخدا (ص) با دودست خود گل سرخی را به من هدیه فرمود، هنگامی که آن را به بینی خود نزدیک کردم، پیامبراکرم(ص) فرمود: این بعد از آس بهترین گلهای بهشت است.

٩٨ــ وباسناده قال، حدثنی أبی علی بن ابی طالب (ع) قال: قال رسول الله(ص): إنّ اللهــ تعالیــ غافر کل ذنب، إلاّ من أخرّ مهراً، او اغتصب أجیراً أجره، أوْباع رجلاً حُرّاً [2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) از پدرش علی بن ابی طالب نقل می کند، که پیامبر(ص) فرمود:

خدای متعال همهٔ گناهان را می آمرزد، مگر کسی را که مهریه زن را به تأخیر افکند، یا مُزد کارگری را پایمال کند و یا انسان آزادی را بفروشد.*

١ــ عیون اخبارالرضا ص ٢٠٦

٢ــ عیون اخبارالرضا ص ٢٠١

* شاید مقصود کسانی باشند که فرزندان خود را در ازاءِ مبلغی به کسی می فروشند. و

۹۹ــ وباسناده قال، قال رسول الله(ص): اتاني ملك، فقال يا محمد انّ الله ــ عزّ وجلّ ــ يقرأ عليك السلام، و يقول: قدزوّجت فاطمة من علّي، فزوّجها منه. وقدأمرت شجرة طوبىٰ، أن تحمل الدرو المرجان و اليواقيت. وأنّ اهل السمآءِ قد فرحوا بذلك، وسيولد لها ولدان، سيداشباب أهل الجنّة، وبهمايتزين اهل الجنة، فابشر يا محمد، فانّك خيرالأولين والآخرين[1].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادۀ خدا(ص) فرمود:

فرشته‌ای برمن فرود آمد وگفت: ای محمد، خدای عزّوجلّ تورا درود می‌فرستد ومی‌فرماید:

من فاطمه را به ازدواج علی(ع) درآوردم، تو نیز او را به ازدواج علی درآور. و به درخت طوبیٰ فرمان دادم تا به درّ و مرجان و یاقوت ها آراسته شود. همانا اهل آسمانها به این خبر شادمان شدند. و به زودی از این دوتن (فاطمه وعلی) دو پسر متولد می‌شود، که سرور بهشتیان می‌باشند، و این دو زینت اهل بهشت خواهند بود. پس بشارت باد تورا ای محمد، چرا که تو بهترین آفریدگان از آغاز تا پایان خلقتی.

۱۰۰ــ وباسناده قال، قال رسول الله(ص) من كنت مولاه فعلّي مولاه. اللّهمّ وآل من والاه، وعادمن عاداه، واخذل من خذله، وانصر من نصره[2].

یا مقصود از خودفروشی باشد، که انسان خود را به مقامات وامراءِ وزورمندان بفروشد. (مترجم)

۱ــ عیون اخبارلرضا، ص ۱۹۶

۲ــ عیون اخبارلرضا، ۲۱۱

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

هرکس را که من مولای او هستم، علی(ع) مولای اوست. خدایا دوست بدار هرکس را که علی را دوست می دارد و دشمن بدار، هرکس که علی را دشمن می باشد. و خوار کن هرکس که علی را خوار کند، و یاری کن هرکس که علی را یاری می کند.

۱۰۱ــ وباسناده قال، قال رسول الله(ص): الدّعاء سلاح المؤمن، وعماد الدین، ونور السّموات والارض.[۱]

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

دعاء اسلحهٔ مؤمن وستون دین و روشنی آسمانها وزمین است.

۱۰۲ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): ما من شئی فی المیزان اثقل من حسن الخلق[۲].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

در میزان اعمال چیزی سنگین‌تر وارزشمندتر از خوی نیک نیست.

۱۰۳ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): الخلق السّئی یفسد العمل کما یفسد الخلّ العسل[۳].

۱ــعیون اخبار الرضا ص ۲۰۳

۲ــعیون اخبار الرضا ص ۲۰۳

۳ــعیون اخبار الرضا ص ۲۰۳

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

همانگونه که سرکه شیرینی عسل را از بین می برد، اخلاق بدعمل نیک انسان را تباه می کند.

۱۰۴ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): ان العبد لینال بحسن خلقه درجة الصّائم القآئم.[1]

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که پیامبر خدا(ص) فرموده:

همانا بنده خدا براثر خوی نیک به مقام کسی می رسد، که روزها را روزه‌دار است وشبها را به نماز می گذراند.

۱۰۵ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): من حفظ علی امتی اربعین حدیثاً ینتفعون بها، بعثه الله یوم القیامة فقیهاً عالماً[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

هرکس چهل حدیث را برای امت من حفظ کند، تاایشان از آنها بهره‌مند شوند، خدای اورا در روز قیامت فقیه وعالم برمی انگیزد.

۱۰۶ــ وباسناده: قال، قال علی(ع): لمابدئ رسول الله (ص) بتعلیم الاذان، أتی جبرئیل ــ ع ــ بالبراق، فاستعصت علیه. فقال لها جبرئیل: اسکنی برقة، فمارکبك أحد اکرم علی الله ــ تعالی ــ منه، فسکنت. قال (ص): فرکبتها حتی انتهیت

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۳

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۴

الى الحجاب الّذى يلى الرحمن عزّ ربّنا وجلّ، فخرج ملك من وراء الحجاب، فقال: الله اكبر، الله اكبر، قال(ص) قلت يا جبرئيل، من هٰذا الملك الكريم؟ قال جبرئيل: والّذى أكرمك بالنبّوة مارأيت هٰذا الملك قبل ساعتى هٰذه.

فقال الملك: الله اكبر، الله اكبر.

فنودى من وراء الحجاب، صدق عبدى، أنااكبر، أنااكبر.

قال(ص): فقال الملك، أشهد أن لاإله إلا الله، أشهد أن لا إله إلاّ الله.

فنودى من ورآءِ الحجاب، صدق عبدى، لاإله الاّ أنا.

قال(ص): فقال الملك، أشهد أنّ محمّداً رسول الله، أشهد أنّ محمّداً رسول الله.

فنودى من وراءِ الحجاب، صدق عبدى، أنا أرسلت محمداً رسولا.

قال (ص): فقال الملک، حىّ على الصلٰوة، حىّ على الصلٰوة.

فنودى من وراء الحجاب، صدق عبدى، ودعا الى عبادتى.

قال (ص): فقال الملك، حىّ على الفلاح، حىّ على الفلاح

فنودى من وراءِ الحجاب، صدق عبدى، ودعا الى عبادتى. قدافلح من واظب عليها.

قال (ص): فيومئذ، أكمل الله، عزّوجلّ، لى الشرف، على الأوّلين والآخرين.

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، كه على(ص) فرموده:

هنگامى كه پيامبر خدا تعليم اذان را شروع فرمود، جبرئيل

با بُـراق بر حضرتش نازل شد، ولی بُراق در برابر حضرت سرکشی کرد. در این حال جبرئیل به بُراق گفت: آرام باش ای بُراق، زیرا کسی برتو سوار نشده است که عزیزتر وگرامی تر از پیامبر در نزد خدای متعال باشد، پس از این کلام بُراق آرام گرفت. پیامبر(ص) فرمودند: من بر بُراق سوار شدم تا زمانی که به حجابی رسیدم، که میان من و خدای عزّ وجلّ حایل بود. در اینحال از آنسوی حجاب ملکی خارج شد و گفت: الله اکبر، الله اکبر. پیامبر فرمود: جبرئیل را گفتم، این فرشته کیست؟ جبرئیل گفت: قسم به کسی که تو را به مقام نبوت کرامت بخشیده، تا به حال من این فرشته را ندیده‌ام. سپس فرشته گفت: الله اکبر، الله اکبر.

از آنسوی حجاب فریاد برآمد، راست گفت بندهٔ من، من بزرگترم، من بزرگترم.

پیامبر فرمود: سپس فرشته گفت: شهادت می دهم که خدایی جز خدای یگانه نیست، گواهی می دهم که خدایی جز خدای یکتا نیست. از آنسوی حجاب صدا آمد که، راست گفت بندهٔ من، خدایی جز من نیست.

پیامبر(ص) فرمود: فرشته گفت: گواهی می دهم که محمد فرستادهٔ خداست. شهادت می دهم که محمد فرستادهٔ خداست. از آن سوی حجاب ندا آمد که راست گفت بندهٔ من، من محمد را به رسالت فرستادم.

پیامبر(ص) فرمود: سپس فرشته: گفت بشتابید به سوی نماز، بشتابید به سوی نماز

از آنسوی حجاب فریاد برآمد که، راست گفت بندهٔ من و مردم

را ــ به عبادت من فرا خواند.

پیامبر فرمود: سپس فرشته گفت: بشتابید به سوی رستگاری، بشتابید به سوی رستگاری.

از آنسوی حجاب ندا آمد که، راست گفت بندهٔ من و ــ مردم را ــ به عبادت من فراخواند، به تحقیق رستگارشد هرکس که به اقامهٔ نماز مواظبت داشته باشد.

پیامبر فرمود: پس در آن هنگام خدای عز وجل شرافت و کرامت مرا بر آفریدگان نخستین و آخرین کامل ساخت.

۱۰۷ ــ وباسناده: قال، کان رسول الله(ص): یسافر یوم الاثنین والخمیس. یقول: فیها ترفع الأعمال، إلی الله ــ عزّ وجل ــ وتعقد فیها الألویة[۱].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

پیامبر خدا(ص) روزدوشنبه وپنجشنبه سفر می کرد و می فرمود:

در این روزها عمل ها به سوی خدا بالا می رود و پیمان دوستی و ولایت بسته می شود.

۱۰۸ ــ وباسناده: قال، کان رسول الله ــ ص ــ صلی بنا صلٰوة السفر، فقرا فی الأولٰی الحمد، وقل یا أیها الکافرون، وفی الاخری، الحمد، وقل هو الله أحد، ثم قال: قرأت لکم ثلث القرآن وربعه[۲].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابی طالب(ع) فرموده:

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۴

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۴

فرستادهٔ خدا(ص) با ما نماز سفر خواند. وی در رکعت اول سورهٔ حمد و قل یا ایها الکافرون و در رکعت دوم سورهٔ حمد وقل هوالله احد قرائت کرد. وسپس فرمود: برای شما یک سوم و یک چهارم قرآن را خواندم.

۱۰۹ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: من قرأ «اذا زلزلت الأرض» أربع مرّات، کانَ کمن قرأ القرآن کلّه[۱].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

هرکس که چهار مرتبه سورهٔ «**اذا زلزلت الارض**» را بخواند، به مانند کسی است که همهٔ قرآن را خوانده باشد.

۱۱۰ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: لااعتکاف إلّابصوم[۲].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

اعتکاف جز با روزه گرفتن ممکن نیست.

۱۱۱ــ وباسناده: قال، حدثنی أبی، علی بن أبی طالب ــ ع: حسن الخلق خیر قرین. وقال: أکملکم ایماناً، أحسنکم اخلاقاً[۳].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب(ع) فرموده:

خوی نیک بهترین همنشین انسان است، وکامل ترین شما

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰٤

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰٤

۳ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰٤

از جهت ایمان، نیک خوی ترین شماست.

۱۱۲ــ وباسناده: قال، حدثنی علی بن أبی طالب ــع ــ: من کنوز البر اخفآءِ العمل، والصبر علی الرزایا، وکتمان المصائب[1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابی طالب (ع) فرموده:

پنهان داشتن عمل، شکیبائی بر مصیبت ها و پوشاندن غمها از گنجهای نیکی ها وخوبیهااست.

۱۱۳ــ وباسناده: قال، حدثنی علی بن أبی طالب ــع ــ قال رسول الله ــ ص ــ: من ضمن لی واحداً، ضمنت لهُ أربعة. یصل رحمه، فیحبّه أهله، و یوسّع علیه فی رزقه، و یزداد فی أجله، و یدخله الله الجنّة التی وعده[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب از پیامبر اکرم نقل فرمود:

فرمود: هرکس یک چیز را برای من ضمانت کند، من چهار چیز را برای او ضمانت می کنم. با خویشاوندان خود رابطه داشته باشد، تا خدا او را دوست بدارد، و به او روزی فراخ دهد، و عمر او را طولانی کند و او را به بهشتی که وعده داده است وارد کند.

۱۱٤ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ اللّهم ارحم خلفائی ــ ثلاث مرات ــ قیل: یانبی الله، ومن خلفاؤك ؟

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰٤

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۳

قال ــ ص ــ: الذين يأتون من بعدى، ويروون احاديثى، وسنّتى، و يعلّمونها النّاس من بعدى[1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) سه مرتبه فرموده: خدایا جانشینان مرا رحمت کن.

گفته شد، ای فرستادهٔ خدا جانشینان توچه کسانی هستند؟ فرمود، کسانی که بعد از من می آیند و سخنان و سنت مرا برای مردم روایت می کنند و به مردم می آموزند.

۱۱۵ ــ و باسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: ياعلى، انّك قسيم النّار والجنّة. وانّك تقرع باب الجنّة، فتدخلها بلاحساب[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

ای علی، تو تقسیم کنندهٔ بهشت و جهنمّی، وتو در بهشت را می کوبی و به آن بدون حساب وارد می شوی.

۱۱۶ ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: أتانى ملك، فقال: يامحمد، انّ ربّك يقرأ عليك السلام، و يقول: ان شئت، جعلت لك بطحاءِ مكة ذهبا. فقال: فرفع رأسه إلى السمآءِ، فقال: ياربّ، اشبع يوما، فأحمدك، وأجوع يوما، فأسألك[3].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

فرشته ای برمن فرود آمد وگفت: ای محمد، همانا خدایت

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۳ والامالی ص ۱۰۹

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۶

۳ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۹

تورا سلام می کند و می فرماید: اگر توبخواهی بطحاء مکّه را برای تو طلا می سازم. پیامبر سر به سوی آسمان برآورد وفرمود: ای پروردگار، روزی که سیرم تورا سپاس می گزارم و روزی که گرسنه ام از تو روزی طلب می کنم.

۱۱۷ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: مثل اهل بیتی، کمثل سفینة نوح، من رکبها نجیٰ، ومن تخلّف عنها زجّ فی النّار[۱].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

اهل بیت من به مانند کشتی نوح می باشند. هرکس بر کشتی نشیند نجات یافته وهرکس از این کشتی روی برگرداند در آتش جهنم افتاد.

۱۱۸ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: یاعلی! اذاکان یوم القیامة، کنت وولدك علی خیل ابلق، متوّجین بالدرّ والیاقوت. فیأمر الله ــ تعالی ــ بکم الی الجنّة، والنّاس ینظرون[۲].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

ای علی هنگامی که روز قیامت فرا برسد، تو وفرزندانت براسبهای ابلق که دارای تاجهای درّ و یاقوت می باشند سوار می شوید. پس خدای متعال به شما فرمان ورود به بهشت می دهد، و در این حال مردم شما را تماشا می کنند.

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۶

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۹

۱۱۹ــ وباسناده: قال، قال رسول اللّه ــ ص ــ: اشتاقت الجنة إلى علي بن أبي طالب، وسألت ربّها أن تنظر اليه. وتعوّذت النار من عليّ، وسألت ربّها، ان ابعدها منه. الحمدللّه، الذی اكرم نبيّه بهذا.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

بهشت شيفته ومشتاق علی بن ابی طالب است و از خدای می‌خواهد که علی(ع) به او نگاه کند. و آتش از علی دورشده و از خدای می‌خواهد که او را از علی دور سازد. سپاس خدای را که پيامبرش را به چنين ــ جانشين و برادری ــ کرامت بخشيده است.

۱۲۰ــ وباسناده: قال، قال رسول اللّه ــ ص ــ: تحشر ابنتي فاطمة، وعليها حلّة الكرامة، قدعجنت بماءِ الحيوان، فينظر اليها الخلائق، ويتعجبون منها. ثم تكسى ــ أيضا ــ حلتين، من حلل الجنة، مكتوب على كل حلّة بخط أخضر: ادخلوا بنت محمّد الجنّة، على احسن الصورة، واحسن الكرامة، وأحسن المنظر. فتزف إلى الجنة كما تزف العروس، وتتوج بتاج العزّ، ويوكل بها سبعون الف جارية فی [كذا] كل جارية منديل من استبرق. وقدزيّن تلك الجواری بها، منذخلق اللّه الدنيا[۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

فاطمه(ع) دخترم وارد محشر می‌شود در حالی که جامه‌ای

۱ــ مراجعه کنيد به عيون اخبار الرضا (ص ۱۹۹)

تو به نشانهٔ کرامت و بزرگواری برتن دارد، که این جامه به آب حیات آمیخته شده است. در این حال همهٔ آفریدگان او را نگاه می کنند، و ازعظمت وی شگفت زده می شوند. وهمچنین دو جامه از لباسهای بهشتی می پوشد که بر هریک از آنها با خط سبز نوشته شده است:

دختر محمد(ص) را بازیباترین چهره و نیکوترین صورت و بهترین کرامت‌ها وارد بهشت کنید. پس در این حال به مانند عروسی که تاج عزّت الهی برسر دارد به سوی بهشت روان می‌شود، در حالی که هفتاد هزار کنیز مراقب و همراه وی می‌باشند. و هریک از این کنیزان را جامه‌ای از استبرق برتن است. و این کنیزان با این آرایش از هنگامی که خدا دنیا را آفریده زینت شده‌اند.

۱۲۱ــ وباسناده: قال، قال رسول اللّه ــ ص ــ: الویل لظامی اهل بیتی، عذابهم مع المنافقین فی الدرك الاسفل من النار.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

وای بر ستم کنندگان نسبت به اهل بیت من، گویا می بینم آنان را که همراه با منافقین در پائین‌ترین درکات جهنم به عذاب خدا گرفتارند.

۱۲۲ــ وباسناده: قال، قال رسول اللّه ــ ص ــ: قاتل الحسین، فی تابوت من النار، وعلیه نصف عذاب الدنیا، وقد شدّ یداه ورجلاه بسلاسل من نار، فنکس فی النار، حتی یقع فی

قعر جهنم. وَلَهُ ريح يتعوّذ أهل النار ـ الى ربهم ـ من شدّة نتنه، وهو فيها خالد، ذائق العذاب الأليم، كلّما نضجت جلودهم بدّل الله لهم الجلود، حتّى يذقوا العذاب، لايفتر عنهم ساعة، ويسقون من حميم جهنّم، فالويل لهم من عذاب الله ـ عزّ وجلّ ـ.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

قاتل حسین(ع) در تابوتی از آتش است که نیمی از عذاب دنیا به او وارد می‌شود. و هر آینه دستها و پاهای او با زنجیرهای آتشین محکم بسته شده است، با چنین حالتی او را به آتش می‌افکنند تا در ژرف‌ترین مکان جهنم قرار گیرد. پیکر او را عفونت بوی ناکی است که از گند آن اهل دوزخ به خدا پناه می‌برند. وی در حالی که عذاب خدا را می‌چشد برای همیشه خالد در جهنم است. در جهنم هر گاه پوست دوزخیان درآتش ذوب شود، خدای پوست دیگری بر پیکرشان می‌رویاند تا اینکه دو مرتبه عذاب خدا را بچشند. ساعتی عذاب خدا از آنها دور نمی‌شود و به آنها از آب جوشان دوزخ داده می‌شود. وای برآنان از عذاب خدای عزّ وجلّ.

[۱۲۳ ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: أنا مدينة العلم، وعلي بابها، فمن اراد العلم، فليأت الباب[۱].]

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

من شهر علم و دانش هستم وعلی(ع) در آن شهر است. پس هر کس که ارادهٔ کسب علم کرده، می باید که از در شهر

۱ ـ صحیفة الرضا به روایت مرحوم طبرسی «نسخه نصیری»، ع ۳۶۲ ورقه ۸أ».

دانش وارد شود.

۱۲٤ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: اذا کان یوم القیامة، نودیت من بطنان العرش، نعم الأب أبوك ابراهیم، ونعم الاخ اخوك علی ابن ابن ابی طالب(ع) [1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

هنگامی که روز قیامت فرا برسد، فریادی از نهانگاه عرش بلند شود که: ای محمد، پدرت ابراهیم نیکو پدریست و برادرت علی نیز نیکو برادری است.

۱۲۵ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: کأنّی دعیت، فأجبت. وانّی تارك فیکم الثقلین، احدهما أکبر من الآخر: کتاب الله ــ عزّوجلّ ــ حبل ممدود من السمآءِ الی الأرض، وعترتی اهل بیتی. فانظروا کیف تخلفونی فیها [2].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

گویا عمرم به پایان رسیده، مرا می‌خوانند ومن اجابت کردم. همانا من دو گوهر گرانبها در میان شما می گذارم که یکی از آنها بزرگتر از دیگر است: کتاب خدای عزّوجلّ که رشته‌ای است از آسمان به زمین کشیده شده، واهل بیت من. دقت کنید که بعد از این حق آنها را رعایت کنید.

۱۲٦ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: لعلّی علیه السلام: یاعلی انت فارس العرب، وقاتل الناکثین، والمارقین، والقاسطین. وانت أخی، ومولی کلّ مؤمن، وسیف

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۹

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۹

الله، الذی لایخطئ، وانت رفیقی فی الجنّة.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

ای علی! تو شهسوار دلیر عرب و کشندهٔ پیمان شکنان و خوارج و یاغیان بیدادگری. وتو برادر من وسرور وامیر مؤمنانی. و تو شمشیر خدای عز وجل هستی که هرگز خطا نمی کند، وتو نیز دوست من در بهشت می باشی.

۱۲۷ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: علیکم بحسن الخلق، فان حسن الخلق فی الجنّة ـ لامحالة ـ وایّاکم [و] سوء الخلق، فانّ سوء الخلق فی النّار ـ لامحاله[۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پیامبر خدا(ص) فرموده:

بر شما باد روی آوری به اخلاق نیکو، بدرستی که صاحب اخلاق نیک بی گمان در بهشت جای دارد. و بر شما باد پرهیز از اخلاق بد، همانا انسان زشت خوی بی گمان درآتش جای دارد.

۱۲۸ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: لوعلم العبد ماله فی حُسن الخلق، لعلم انّه یحتاج الیٰ ان یکون له حسن الخلق.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

اگر بندهٔ خدا بداند که خدا چه پاداشی در رابطه با اخلاق نیک به او می دهد، هرآینه می داند که به اخلاق نیک نیازمند

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۱۹۹

است.

۱۲۹ــ وباسناده: قال، قال رسول اللّهــ صــ: من قالــ حين يدخل السوقــ «سبحان الله، والحمدللّه، ولا إله إلاّ الله وحده لاشريك له، له الملك، وله الحمد، يحيي ويميت، وهوحيّ لايموت، بيده الخير، وهوعلى كلّ شئ قدير» أعطى من الأجر، بعدد ما خلق اللّهــ تعالىــ يوم القيامة [۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه پيامبر خدا(ص) فرموده:

اگر كسى هنگام ورود به بازار بگويد: «سبحان الله، والحمدلله، ولاإلــه الاّ الله وحده لاشريك له، له الملك، وله الحمد، يُحيي ويُميت، وهوحيّ لايموت، بيده الخير، وهوعلى كلّ شئ قدير» خداى روز قيامت به اندازۀ همۀ آفريده‌ها به او پاداش مى دهد.

۱۳۰ــ وباسناده: قال، قال رسول اللّهــ صــ: انّ للّهــ عزّ وجلّــ عموداً من ياقوت أحمر، رأسه تحت العرش، واسفله على ظهر الحوت فى الأرض السابعة السفلى. فإذا قال العبد: لاإلــه الاّ اللّه، اهتزّ العرش، وتحرّك العمود، وتحرّك الحوت. فيقول اللّهــ عزّ وجلّــ: اسكن، عرشى. فيقول كيف اسكن، وأنت لم تغفر لقائلها؟

فيقول اللّهــ عزّ وجلّــ: اشهدوا، سكان سماواتى، انى قدغفرت لقائلها [۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه فرستادۀ خدا(ص)

۱ــ عيون اخبار الرضا ص ۱۹۹

۲ــ عيون اخبار الرضا ص ۱۹۹

فرموده:

همانا خدا را ستونی از یاقوت سرخ است، که سر آن ستون زیر عرش و پائین آن بر پشت ماهی در طبقه هفتم زمین قرار دارد. پس هنگامی که بندهٔ خدا بگوید: **لااله الاّ الله**، عرش بلرزد و این ستون همراه با ماهی به حرکت درآید. در این هنگام خدای عزّ وجلّ می‌فرماید: ای عرش من آرام باش. عرش عرضه می‌دارد، چگونه آرام باشم در حالی که تو گویندهٔ **لااله الاّ الله** را نمی‌آمرزی؟

در این هنگام خدای عزّ وجلّ می‌فرماید: ای ساکنان آسمانهای من، شاهد باشید که به تحقیق من گویندهٔ **لااله الاّ الله** را آمرزیدم.

۱۳۱ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: النظر فی ثلاثة اشیاء عبادة، النظر فی وجه الوالد، وفی المصحف وفی البحر.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

نگاه کردن به سه چیز عبادت است. نگاه کردن به چهرهٔ پدر، نگاه کردن به قرآن و نگاه کردن به دریا.

۱۳۲ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: علیکم باللحم، فانّه ینبت اللحم. ومن ترك اللحم اربعین یوماً، ساء خلقه[1].

---

۱ ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۶

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

برشما باد خوردن گوشت، زیرا گوشت باعث روئیدن گوشت بر بدن می‌شود. و هرکس چهل روز گوشت نخورد، بد اخلاق می‌شود.

۱۳۳ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: علیکم بالعدس ــ فانّه مبارك مقدّس، وانّه یرق القلب، و یکثر الدمعة، وانّه قدبارك فیه سبعون نبیّاً، آخرهم عیسی بن مریم [1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

برشما باد خوردن عدس، زیرا که عدس پاکیزه و مبارک است. همانا عدس باعث نرم شدن قلب و فراوانی اشک می‌شود. و به درستی که هفتاد پیامبر به عدس برکت داده شده‌اند، وآخرین آنها عیسی بن مریم می باشد.

۱۳٤ــ وباسناده: قال، ذکر اللحم والشحم ــ عندالنبي (ص) ــ فقال (ص): لیس منها بضعة تقع فی المعدة، إلاّ انبتت مکانها شفاء، واخرجت مکانها داءِ [2].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

در برابر پیامبر خدا(ص) درباره گوشت و پیه سخن گفته شد. سپس پیامبراکرم(ص) فرمود:

پاره‌ای از گوشت و پیه وارد معده انسان نمی‌شود، جز

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰٦

اینکه در آن مکان سلامتی وشفاء پدید می آید و بیماری از آنجا خارج می شود.

۱۳۵ـ وباسناده: قال، كان رسول الله(ص) لايأكل الكليتين، من غيران يحرمها، لقربهما من البول [۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

پیامبراکرم (ص) کلیه های گوسفند را نمی خورد، نه به خاطر اینکه حرام باشد، بلکه به خاطر نزدیکی آنها به مجرای ادرار گوسفند.

۱۳٦ـ وباسناده: قال، حدثنى عن [ا] بن أبي طالب ـ ع ـ قال: دخل طلحة بن عبيدالله على رسوله [كذا فى الاصل] وفى يد رسول الله سفرجلة، فرمى بها اليه، وقال (ص): خذها يا ابا محمد فانها تجم القلب [۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابیطالب(ص) فرموده:

طلحة بن عبیدالله بر پیامبراکرم (ص) وارد شد، در حالی که به دست فرستادهٔ خدا(ص) گلابی بود، پیامبر فرمود:

ای ابا محمد این گلابی را بگیر، چرا که گلابی باعث نیرومندی قلب می شود.

۱۳۷ـ وباسناده: قال، حدثنى أبى، على بن أبي طالب ـ ع ـ قال: كان رسول الله ـ ص ـ اذا أكل التمر، يطرح

۱ـ صحيفة الرضا، به روايت مرحوم طبرسى «نسخه نصيرى، ع ۳٦۲، ورقه ۱٤ ـ أ»

۲ـ صحيفة الرضا، به روايت مرحوم طبرسى «نسخه نصيرى، ع ۳٦۲، ورقه ۱٤ ـ أ»

النوی علی ظهر کفّه ثمّ یقذف به[۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب (ع) فرموده:

هرگاه فرستادهٔ خدا(ص) خرما می خورد، دانهٔ آن را بر پشت دست خود می گذاشت و سپس آن را دور می افکند.

۱۳۸ــ وباسناده: عن علی ــ ع ــ قال: جآء جبرئیل ــ ع ــ الی النبي(ص) وقال: علیکم بالبرنی، فانّه خیرتمورکم، یقرّب من الله ویُباعِدمن النار[۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) از علی (ع) روایت فرمود که:

جبرئیل بر پیامبر فرود آمد وگفت: بر شما باد خوردن خرمای برنی، چرا که آن بهترین خرمای شماست و انسان را به خدا نزدیک و از آتش دور می کند.

۱۳۹ــ وباسناده: قال حدثنی أبی، علی بن ابی طالب ــ ع ــ قال علیکم بالقرع، فانّه یزید فی الدماغ[۳].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) از پدرش علی بن ابی طالب(ع) روایت فرمود که:

برشما باد، خوردن کدو، زیرا کدو باعث افزایش قوّهٔ تفکر می باشد.

۱۴۰ــ وباسناده: قال حدثنی أبی، الحسین بن علی(ع) قال: دعارجلٌ امیرالمؤمنین علی بن أبی

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۶

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۳ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

طالب ـ ع ـ فقال له ـ ع ـ: أجبتك، على ان تضمن لى ثلاث خصال؟ قال: وماهى يا اميرالمؤمنين؟

قال: على ان لا تدخل على شيئا من خارج، ولا تدخر عنى شيئا فى البيت، ولاتجحف بالعيال.

قال: ذلك لك. فأجابه على(ع) [1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم حسین بن علی(ع) فرموده:

مردی امیرالمؤمنین علی(ع) را به خانه خود دعوت کرد. امام علی(ع) فرمود، با سه شرط دعوت تورا می پذیرم. آن مرد گفت، آن سه شرط کدام است؟ امام علی (ع) فرمود:

نخست آن که برای من چیزی از خارج به خانه نیاوری. دیگر آن که بدون تعارف هرچه در خانه‌داری همان را برای من حاضر کنی. وسوم آن که خانواده‌ات را به زحمت نیاندازی. عرض کرد آنچه شما فرمان دهید اطاعت می کنم، سپس علی(ع) دعوت او راپذیرفت.

۱٤۱ ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: یاعلی، لولاك، لماعرف المؤمنون بعدی [2].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

ای علی! اگر تو نبودی، پس از من مؤمنان ـ راستین ـ شناخته نمی شدند

---

۱ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷ و۱٤۳

۲ ـ الامالی ص ٦۰ ـ ٥۹

١٤٢ـ وباسناده: قال، قال علي بن أبي طالب ـ ع ـ : الحناء بعد النورة أمان من الجذام والبرص.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علي بن ابي طالب (ع) فرموده:

استفاده از حنا بعد از داروی نظافت بدن، باعث ايمني از بيماری پيسی وجذام است.

١٤٣ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ :

ياعلي، إنّك اعطيت ثلاثاً، ما اعطيت مثله.

قلت: فداك أبي وامّي، وما اعطيت؟

قال ـ ص ـ اعطيت صهراً مثلي، واعطيت زوجتك فاطمه، واعطيت مثل ولديك الحسن والحسين.

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

ای علی! خدای عزّوجلّ سه نعمت به توعطا فرموده که به هيچ کس مانند آن را عنايت نکرده است. علی (ع) عرض کرد: پدر ومادرم فدای شما، خدا به من چه چيزی عطا فرموده؟

پيامبر(ص) فرمود:

خدا تو را داماد من قرار داده، فاطمه را همسر تو قرار داده، وفرزندانی مانند حسن وحسين به تو ارزانی داشته است.

١٤٤ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ :

ياعلي، ليس في القيامة راكب غيرنا، ونحن اربعه.

فقام رجل من الانصار، وقال: فداك أبي وامّي، ومن هم؟ قال(ص): أنا على دابّة [الله] البراق، وأخي صالح على ناقة الله ـ تعالى ـ التي عقرت، وعمّي حمزه على ناقته العضباء،

وأخي عليّ على ناقة من نوق الجنة، وبيده لواء الحمد، ينادي: لاإله إلاالله، محمدرسول الله ــ ص ــ .

فيقول الآدميون، ماهٰذا إلا ملك مقرّب، اونبّي مرسل، أوحامل عرش، فيجيبهم ملك تحت بطنان العرش، يامعشر الآدمين، ليس هٰذا ملك مقرّب، ولانبّي مرسل، ولاحامل عرش. هٰذا، على بن أبي طالب عليه السلام [۱]

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

ای علی! در روز قیامت سواره‌ای جز مانیست، وما چهار نفر می باشیم. آنگاه مردی از انصار برخاست و گفت: پدر ومادرم فدای شما ای رسول خدا، آن چهارتن چه کسانی می باشند؟ پیامبر خدا(ص) فرمود:

من بر بُراق خدا، برادرم صالح بر شترخدا که قومش آن را کشتند، و عموم حمزه بر ناقهٔ عضباءِ، و برادرم علی برشتری از شترهای بهشت سوار است، در حالی که پرچم حمد دردستش می باشد فریاد می‌زند: لااله الاّالله، محمد رسول الله ــ ص ــ

در این حال مردم محشر می گویند: این منادی کسی نیست جز فرشته‌ای مقرّب، یا نبّی مرسلی، و یا حامل عرش. آنگاه فرشته‌ای ا عرش پاسخ ایشان را می دهد. ای گروه آدمیان این منادی فرشتهٔ مقرب و بنی مرسل وحامل عرش نیست، بلکه اوعلی بن ابیطالب علیه السلام است.

۱٤٥ ــ وباسناده: قال، حدثني أبي على بن أبي

---

۱ ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۱۲، وامالی ص ۱۲٤ ــ ٥

طالب ـ ع ـ قال: الطاعون میتة وحیّة [1]

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابی طالب (ع) فرمود:

بیماری طاعون به سرعت باعث مرگ می‌شود ٭.

۱۴۶ ـ وباسناده: قال، قال علی بن الحسین ـ ع ـ: کأنّی بالقصور، وقدشیّدت، حول قبرالحسین. وکأنّی فی الأسواق، وقدحفت حول قبره، فلا تذهب الایّام واللیالی، حتی یسار إلیه من الآفاق، وذلك عندانقطاع ملك بنی مروان [2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن الحسین(ع) فرموده:

گویا می‌بنیم که در اطراف قبرحسین ـ ع ـ کاخهائی ساخته می‌شود، و گویی می‌بینم که محمل هایی از ـ کوفه ـ به طرف قبرحسین ـ ع ـ بیرون می‌آید، و فاصله ای نمی‌شود که از اطراف عالم به سوی قبرحسین ـ ع ـ رهسپار می‌شوند. و اینها همه هنگام زوال سلطنت بنی‌مروان است.

۱۴۷ ـ وباسناده: قال، قال أمیرالمؤمنین، علی بن أبی طالب ـ ع ـ: سمعت رسول الله ـ ص ـ یقول: إنّی أخاف علیکم استخفافاً بالدّین، ومنع الحکم، [و] قطیعة الرحم، وأن تتخذوا القرآن من امة یقدمون احدهم، ولیس بافضلهم فی

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

٭ درجلد ششم بحارالانوار ص ۱۲۱، چاپ جدید بیروت ذیل این حدیث آورده: بیان: وحیّه أی سریعة

۲ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۱۲

الدين[۱]**.**

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابی طالب (ع) فرموده از فرستادهٔ خدا شنیدم که می فرمود:

من بر شما بیمناکم که دین را پست شمارید، و مانع از اجرای احکام شوید، و قطع رحم کنید و اینکه قرآن را از گروهی فرا گیرید، که یکی از خودشان را جلو انداخته اند (رهبر قرار داده اند) در حالی که او از آنها در مسایل دینی برتر و داناتر نیست.

۱۴۸ــ وباسناده: قال، حدثني علي بن أبي طالب ــ ع ــ قال: من بدأ بالملح، أذهب الله عنه سبعين داء، أولها الجذام[۲]**.**

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابی طالب ــ ع ــ فرموده:

هر کس غذا را با خوردن نمک شروع کند، خداوند هفتاد بیماری را از او دور می کند که اولین آنها جذام می باشد.

۱۴۹ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: يا علّي، عليك بالزيت، اكله، وادّهن به، فان من أكله، وادهن به، لم يقربه الشيطان أربعين يوماً[۳]**.**

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

ای علی! بر شما باد خوردن زیتون و مالیدن آن به بدن، زیرا هر کس زیتون بخورد و روغن آنرا به بدن خود بمالد، شیطان تا چهل

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۳ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

روز به او نزدیک نمی‌شود.

۱۵۰ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: علیکم بالملح، فانّه شفآء من سبعین دآء، منها: الجذام، والبرص، والجنون[1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

برشما باد خوردن نمک، زیرا نمک باعث درمان هفتاد بیماری است، از آن جمله جذام، پیسی وجنون است.

۱۵۱ـ وباسناده: قال، کان علی بن أبی طالب(ع) یأکل البطّیخ بالسکر.

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که:

امام علی بن ابی طالب خربزه را با شکر میل می فرمود.

۱۵۲ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: انّ الله عزّ وجلّ قدّر المقادیر، ودبّر التدابیر، قبل ان یخلق آدم بألفی عام[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

همانا خدای عزوجل دو هزار سال پیش از آفرینش آدم ـ ع ـ همه چیز را اندازه گیری کرد و تمام امور جهان را تدبیر فرمود.

۱۵۳ـ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): حافظوا علی الصلوات الخمس، فان الله ـ عزّ وجلّ ـ اذا کان یوم القیامة، یدعوالعبد فاوّل شئی یسأل عنه، الصّلوٰة، فان

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۲ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۰، والتوحید ص ۳۸٤

جآء بها تامّة، والاّزُج به في النار[1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

مراقب نمازهای پنجگانه باشید، زیرا خدای عزّوجلّ به هنگام فرارسیدن روزقیامت، بنده را فرا می خواند، سپس نخستین چیزی که از او می پرسد نماز است. اگر نماز را به تمام وکمال بجا آورده باشد عبادات او را می پذیرد و گرنه او را به آتش می افکند.

۱٥٤ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ لأصحابه: لا تضيعوا صلاتكم، فان من ضيع صلاته حشر مع قارون وهامان وفرعون. فان حقّاعلى الله، أن يدخله النار ــ مع المنافقين ــ والويل لمن لم يحافظ على صلاته [واداء] سنة نبيه[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا ــ ص ــ فرموده:

یاران من! نمازتان را تباه نکنید، زیرا هرکس نماز خود را تباه سازد روزقیامت باقارون وهامان وفرعون محشور می شود. پس دراین حال شایسته است که خداوند او را ــ همراه منافقان ــ به آتش افکند. و ویل برای کسی است که نمازش را مراقبت و حفاظت نکند وسنت پیامبرش را بجانیاورد.

۱٥٥ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: انّ موسى بن عمران ــ ع ــ سأل ربه ــ عزّ وجلّ ــ فقال: يارب، اجعلني من امّة محمّد، فأوحى إليه، ياموسى، إنّك لا تصل إلى

۱ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۰

۲ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۰

ذلك[1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هانا موسی بن عمران از خدای عز وجل درخواست کرد و گفت: خدای من! مرا در شمار امت محمد ـ ص ـ قرار بده. خدای متعال به او وحی فرمود که ای موسی این درخواست برای تو ممکن نیست.

۱۵۶ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ لما أسری [بي] الی السمآءِ: رأیت فی السمآء الثانیة رجلا قاعداً، رجل له فی المشرق، ورجل له فی المغرب، وبیده لوح، ینظرفیه، ویحرّك رأسه.

فقلت: یا جبرئیل، من هٰذا؟

قال: هٰذا، ملك الموت[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هنگامی که به آسمانها عروج کردم، درآسمان دوم مردی را نشسته دیدم. که یک پای او در مشرق و پای دیگر او در مغرب است، و دردستش لوحی دارد و به آن نگاه می کند وسرخود را تکان می دهد. به جبرئیل گفتم، ای جبرئیل این چه کسی است؟ پاسخ گفت: این عزرائیل ملک الموت است.

۱۵۷ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: هل

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۰

۲ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۰

تدرون، ماتفسير هٰذه الآيه «كلاّ إذا دكت الأرض دكّا دكّا وجآء ربك والملك صفّاصفّا وجئ يومئذ بجهنم ....»؟ قالوا: الله ورسوله أعلم.

قال: ــ ص ــ اذا جآء يوم القيامة، تقادجهنم بسبعين الف زمام، بيدسبعين الف ملك، فتشرد شردة، لولا أن الله يحبسها، لأحرقت السموات والأرضين.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرمود:

آیا تفسیر این آیهٔ مبارکه را می دانید «كلاّ إذادكّت الارض دكّا...» پاسخ گفتند که خدا وفرستاده‌اش داناترند. پیامبراکرم (ص) فرمود: هنگامی که قیامت فرا برسد، جهنم به هفتاد هزارزنجیر مقید است، که این زنجیرها به دست هفتاد هزارفرشته است. پس شعله‌های آتش جهنم زبانه می کشد، واگر خدای آن را حبس نکند هرآینه آسمانها و زمین ها را به آتش کشد.

١٥٨ ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: إنّ الله ــ تعالى ــ سخّرلی البراق، وهي دابّة من دوابّ الجنة، ليست بالطويل، ولابالقصير. فلوأن الله ــ عزّوجلّ ــ أذن لها، لجالت الدنيا والآخرة في جرية واحدة، وهي أحسن الدواب لونا[١].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

خدای متعال بُراق را برای من رام کرد، وآن حیوانی از حیوانات بهشت است، که نه کوتاه ونه بلند می باشد. واگر

١ ــ عيون اخبار الرضا ص ٢٠٠

خداوند به او اجازه فرماید با یک جولان دنیا و آخرت را گردش کند، وآن خوش رنگ‌ترین چهار پایانست.

۱۵۹ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ إذا كان يوم القيامة، يقول الله ــ عزّ وجلّ ــ لملك الموت، ياملك الموت! وعزتى وجلالى وارتفاعى فى علوّى، انى لأذيقنك طعم الموت، كما أذقت عبادى[1].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هنگامی که روز قیامت فرا برسد، خدای عزوجل به ملک الموت می‌فرماید: ای ملک الموت! به عزت و جلال ورفعت مقام خودم سوگند که من مزه مرگ را به تو می چشانم، آن چنانکه توطعم مرگ را به بندگان من چشانیدی.

۱۶۰ــ [وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: لما نزلت هٰذه الآيه «انّك ميت وانهم ميتون» قلت: يارب، أتموت الخلائق وتبقى الملائكة. فنزلت «كل نفس ذائقة الموت» الآيه][2].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هنگامی که این آیه مبارکه نازل شد «**انك ميت وانهم ميتون**» گفتم ای خدا! آیا همهٔ آفریدگان می میرند وفرشتگان باقی می مانند؟ پس این آیه نازل شد «**كل نفس ذائقة الموت**».

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۰

۲ــ صحیفة الرضا به روایت مرحوم طبرسی «نسخه نصیری، ع ۳۶۲، ورقة ۹ ب».

بی آنکه هیچ فرشتهٔ مقرب و یا نبی مرسلی از آن آگاه شود. و آنچه را که بندهٔ مؤمن ناخوش دارد، کسی از آن خبر شود خدای متعال می پوشاند. آنگاه خدای ـ جل شأنه ـ به گناهان او فرمان می دهد که به حسنات بدل شوند.

۱۶۱ ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ من ترك معصية، مخافة من الله ـ تعالى ـ أرضاه الله يوم القيامة [۱].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرکس گناهی را از ترس خدا واگذارد، خدای متعال در روز قیامت او را خوشنود می سازد.

۱۶۲ ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: من استذل مؤمنا، أو مؤمنة، أوحقره لفقره وقلّة ذات يده، شهره الله ـ تعالى ـ يوم القيامة، ثم يفضحه [۲].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هرکس مرد یا زن مؤمنی را خوار وکوچک شمارد، به خاطر فقر وتنگدستی او، خداوند متعال روز قیامت او را مشهور کرده وسپس رسوا می سازد.

۱۶۳ ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: يا علي، انّ الله ـ تعالى ـ قدغفرلك، ولاهلك، ولشيعتك، ولمحبّي

۱ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۱

۲ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۱

شیعتك، [ولمحبي محبي شیعتك][1]. فابشر، فانك الانزع البطین، منزوع من الشرك، بطین من العلم[2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

ای علی! به درستی که خدای متعال هرآینه تو را و خانوادهٔ تو را وشیعیان و دوستان شیعیان تو را می بخشد [ونیز دوستداران دوستان پیروان تو را می بخشد] پس بشارت باد تو را، که از شرک پاک و بدور بوده و از علم ودانش سرشار شده‌ای.

۱٦٤ــ [وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ: ماکان ولایکون الی یوم القیامة مؤمن، إلا وله جار یؤذیة[3].]

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا (ص) فرموده:

هیچ مؤمنی تا روز قیامت نبوده و نخواهد آمد، مگر آنکه او را همسایه ای باشد که به وی آزار می رساند.

۱٦۵ــ وباسناده: قال، قال رسول الله ــ ص ــ أتی ببطیخ ورطب، فأکل منهما، وقال: هذان، الأطیبان[4].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

همانا پیامبراکرم ــ ص ــ را خربزه و خرما فراهم آمد، از هر دو تناول فرمود و گفت: این دومیوه پاک و گوارایند.

۱ــ صحیفة الرضا به روایت مرحوم طبرسی «نسخة نصیری، ع ۳٦۲، ورقة ۱۰»

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۱۱

۳ــ صحیفة الرضا نسخة نصیری ع ۳٦۲...»

٤ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۱۶۶ـ وباسْناده: قال، قال جعفربن محمدـ ع ـ: السبت لنا، والأحد لشيعتنا، والاثنين لبنى أمية، والثلثاء لشيعتهم، والاربعاء لبنى العباس، والخميس لشيعتهم، والجمعة لله ـ عزّ وجلّ ـ وليس فيه سفر. قال الله ـ جلّ ذكره ـ: «فاذا قضيت الصّلٰوة فانتشروا فى الارض وابتغوا من فضل الله» يعنى يوم السبت [1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که جعفربن محمد(ص) فرموده:

روزشنبه برای ما، یکشنبه برای پیروان ما، دوشنبه برای بنی امیه، سه شنبه برای پیروان ایشان، چهارشنبه برای بنی عباس و پنج شنبه برای پیروان آنهاست. و روز جمعه برای خدای جلّ ذکره می باشد و در روز جمعه مسافرت شایسته نیست. زیرا خدای متعالی فرمود:

«هرگاه نمازجمعه اقامه شد، در زمین پراکنده شوید و از فضل خدا روزی بجوئید» یعنی در روز شنبه مسافرت جایز است.

۱۶۷ـ وباسناده: قال حدثنى أبى موسى بن جعفر، قال: كان خاتم محمدبن على، الباقرـ ع ـ: ظنى بالله حسن، وبالنّبى المؤتمن، وبالوصى ذى المنن، وبالحسين والحسن [2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم موسی بن جعفر(ع) فرموده:

۱ـ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۲ـ عيون اخبار الرضا ص ۱۹۷

برانگشتر محمدبن علی، الباقر(ع) نوشته بود: من به خدا و پیامبر وجانشین پیامبر وحسن وحسین خوش گمانم.

۱۶۸ــ وباسناده: قال، حدثنی علی بن الحسین، أنّه سمی حسنایوم سابعه، أشتق من اسم حسن حسینا، وذکر أنّه لم یکن بینهما إلا الحمل[1].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن حسین(ع) فرموده:

همانا حسن ــع ــ در روز هفتم ولادت نام گذاری شد و نام حسین از حسن جدا شده است. ونقل شده که بین حسن و حسین جز یک حمل فاصله نیست.

۱۶۹ــ وباسناده: قال، حدثنی أبی، جعفربن محمدــع ــ قال: دعانی أبی بدهن، فادّهن، فقال: ادّهن، قلت: [بماذا] ادّهنت. قال: إنّه البنفسج. قلت [وما] فضل البنفسج؟ قال: حدثنی أبی، عن أبیه، عن جده، الحسین بن علی، عن أبیه، علی بن أبی طالب ــع ــ قال، قال رسول الله ــ ص ــ: فضل البنفسج علی الأدهان، کفضل الاسلام علی سائر الأدیان[2].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم جعفر بن محمد ــع ــ فرمود:

پدرم روغن خواست تا به سرش بمالد، هنگامی که روغن به سرمالید، پرسیدم از چه روغنی مالیدید؟ فرمود، روغن بنفشه. پرسیدم فضیلت روغن بنفشه چیست؟ فرمود: پدرم از جدم حسین

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۷

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۸

بن علی(ع) و او از پدرش علی بن ابیطالب نقل کرد که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

برتری روغن بنفشه برسایر روغن ها مانند برتری اسلام برسایر دین ها می باشد.

۱۷۰ـ [وباسناده: قال، حدثنی أبی، علی بن ابی طالبـعـ ان النبیـصـ اذن فی اذن الحسین بالصلوٰة یوم ولد.] [1]

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن ابیطالب فرموده:

همانا پیامبراکرم (ص) به روز تولد حسین اذان نماز در گوش اوگفت.

۱۷۱ـ وباسناده: قال، حدثنی علی بن الحسین، عن ابیه، قال، قاقال علی(ع): لادین لمن دان لمخلوق فی معصیته الخالق [2].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) ازعلی بن حسین و او از پدرش وایشان ازعلی(ع) روایت فرمودند:

کسی که با معصیت و نافرمانی خدا به بنده خدا نزدیک شود دین ندارد.

۱۷۲ـ وباسناده: قال، قال علی بن ابی طالبـعـ: کلوا الرمان بشحمه، فانّه دباغ المعدة [3].

۱ـ صحیفة الرضا به روایت طبرسی «نسخهٔ نصیری، ع ۳۶۲ ورقة ۱۶أ».

۲ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۸

۳ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۸

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابیطالب(ع) فرموده:

انار را با همان پیه که دارد بخورید، زیرا معده شما را صاف و پاک می کند.

۱۷۳ــ وباسناده: قال، حدثنی علی بن الحسین ــعــ قال: کان عبدالله ابن عباس إذا أکل الرمانة، لایشرکه فیها أحد، یقول: فی کل رمانة حبّة من حبّات الجنة [۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن حسین(ع) فرموده:

هرگاه عبدالله بن عباس انار می خورد، هیچ کس را در آن شریک نمی کرد و می گفت: در هر اناری دانه ای از دانه های بهشت است.

۱۷٤ــ وباسناده: قال، حدثنی أبی، الحسین بن علی ــعــ قال: دخل رسول الله ــصــ علی علی بن أبی طالب ــعــ وهومحموم فأمره أن یأکل الغبیراء [۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم حسین بن علی(ع) فرموده:

پیامبرخدا(ص) برعلی بن ابیطالب وارد شد، درحالی که علی ــعــ را تب دار مشاهده کرد، پس فرمان داد تا سنجد میل کند.

۱۷۵ــ وباسناده: قال، اختصم الی علی بن أبی طالب ــعــ رجلان احدهما باع الآخر بعیرا، فاستثنی الرأس

۱ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۸

۲ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۸

والجلد. ثم بداله أن ينحره. قال علي ـ ع ـ: هو [شريكه] في البعير على قدر الرأس والجلد[1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

دوتن با يكديگر اختلاف داشتند، نزد علي بن ابيطالب(ع) براى رفع اختلاف آمدند. يكى از آندو شترى به ديگرى فروخته بود به شرط آنكه سر و پوست شتر از فروشنده باشد. ولى خريدار از كشتن شتر منصرف شده بود. حضرت علي(ع) فرمودند كه فروشنده به اندازهٔ سر و پوست از شتر سهم مى برد.

۱۷۶ ـ وباسناده: قال، حدثني أبي، علي بن الحسين، انّ الحسين بن علي ـ ع ـ دخل المستراح، فوجد لقمة ملقاة، فدفعها إلى غلام له، فقال: ياغلام، ذكّرني عن هٰذه اللقمة، إذا خرجت، فأكلها الغلام، فلمّا خرج الحسين ـ ع ـ قال: ياغلام، هات اللقمة. قال: أكلتها، يا مولاي.

قال: أنت حرّ، لوجه الله ـ تعالى ـ

قال له رجل: اعتقته، ياسيّدي!

قال: نعم، سمعت جدّي رسول الله ـ ص ـ يقول: من وجد لقمة ملقاة، فمسح منها ما مسح، وغسل منها ما غسل، ثمّ أكلها، لم تستقرّ في جوفه، حتى يعتقه الله ـ تعالىٰ ـ من النّار. ولم أكن لأتعبّد رجلاً اعتقه الله من النّار[2].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه پدرم علي بن حسين(ع) فرموده:

---

۱ ـ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۸

۲ ـ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۸

همانا حسین(ع) وارد توالت شد، لقمهٔ نانی را دید که روی زمین افتاده است، آنرا برداشت و به غلام خود سپرد وفرمود: هنگامی که از توالت خارج شدم مرا به این لقمه یاد آوری کن. ولی غلام آن لقمه را خورد. هنگامی که حسین(ع) از مستراح خارج شد، فرمود ای غلام لقمه را بده. غلام گفت: مولای من آنرا خوردم.

حسین(ع) فرمود: تو در راه رضای خدا آزادی. مردی به آن حضرت گفت: مولای من غلام را آزاد کردی؟!

حسین(ع) فرمود: آری، از جدّم رسول خدا(ص) شنیدم که می فرمود:

هرکس لقمهٔ نانی بیابد و گرد وغبار آن را بزداید و یا آنرا بشوید و سپس بخورد، لقمه در شکم وی قرار نمی گیرد مگر آنکه خدای متعال او را ازعذاب جهنم آزاد کند. ومن کسی نیستم که شخصی راکه خدا از جهنم آزاد کرده به غلامی بپذیرم.

۱۷۷ــ وباسناده: قال، حدثنی أبی، محمدبن علی، قال، قال علی ــ ع ــ خمسة، لودخلتم فیهن، ماقدرتم علی مثلهن، لایخاف عبد إلاّذنبه، ولایرجوا إلاّ ربّه، ولایستحیی الجاهل ــ اذاسئل عمالایعلم ــ أن یقول: الله ورسوله اعلم، ولایستحیی الّذی لایعلم أن لایتعلّم. والصبر من الایمان بمنزلة الرأس من الجسد، ولاإیمان لمن لا صبرله [۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم محمدبن علی از

۱- عیون اخبار الرضا ص ۲۰۸

علی(ع) روایت کرد که: پنج چیز است که آنرا بجوئید، مانند آنرا پیدا نخواهید کرد.

۱ــبنده خدا جز از گناه خود از چیزی نترسد. ۲ــانسان جز به پروردگار خود امیدوار نباشد. ۳ــهرگاه از او چیزی پرسیدند که نمی داند، از اینکه بگوید، خدا و پیامبرش داناترند شرم نکند. ٤ــکسی که نمی داند از آموختن شرم نداشته باشد. ۵ــشکیبایی نسبت به ایمان مانند سرنسبت به بدن است، وکسی که بردباری ندارد ایمان ندارد.

۱۷۸ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): اختاروا الجنّة علی النار، ولا تبطلوا اعمالکم، فتقذفوا فی النّار منسکین، خالدین فیها أبداً[1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

بهشت را بردوزخ برگزینید، و کارهای خودتان را تباه نکنید، مبادا که برای همیشه به رو درآتش افکنده شوید.

۱۷۹ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): انّ الله عزّ وجلّ أمرنی بحب اربعة، علی وسلمان وأبی ذروالمقداد بن [لا] سود[2].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

خدای عزّ وجلّ مرا به محبّت چهار کس فرمان داده است،

۱ــعیون اخبار الرضا ص ۲۰۰

۲ــعیون اخبار الرضا ص ۲۰۰

که آنها عبارتند از علی ــ ع ــ وسلمان و ابوذر ومقداد.

۱۸۰ ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): ماینقلب جناح طائر فی الهوآء، الآ وعند نافیه علم [1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

بال و پرهیچ پرنده‌ای در آسمان گشوده نمی‌شود، مگر اینکه ما از آن آگاهی دارم.

۱۸۱ ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص) تختموا الخواتیم العقیق، فانّه لایصیب احدکم غمّ، مادام ذلك علیه.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

انگشتر عقیق به دست کنید، زیرا مادام که انگشتر عقیق به دست داشته باشید، به هیچ یک از شما غمی نمی رسد.

۱۸۲ ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): غضب الله، وغضب رسوله، علی من اهرق دم ذرّیتی، واذانی فی عترتی.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

شدیدترین خشم خدا و غضب رسول او به کسی می رسد، که خون فرزندان مرا بریزد و نسبت به خاندان من آزار رسانده و مرا برنجاند.

۱۸۳ ــ وباسناده: قال، قال رسوله الله (ص) إذا

۱ ــ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۰

كان يوم القيامة، نادىٰ منادٍ، يامعشر الخلائق غضّوا ابصاركم حتى تجوز فاطمة بنت محمد(ص)[۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، كه فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

هرگاه روز قيامت برسد منادى فرياد مى زند: اى گروه آفريدگان! ديدگان خود را فرو بنديد، تا فاطمه(ع) دخت گرامى محمد(ص) از محشر بگذرد.

۱۸۴ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص) سيّد اشباب اهل الجنّة، الحسن والحسين، وابوهما خير منهما[۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، كه فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

سرور و بزرگ جوانان بهشت حسن وحسين(ع) مى باشند، و پدرايشان از آنها بهتر است.

۱۸۵ــ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): اذا كان يوم القيامة تجلّى الله ــ تعالىٰ ــ لعبده المؤمن، فيوقفه ــ على ذنوبه ذنبا، ذنبا. ثمّ يغفرالله له، ولايطلع الله ــ عزّ وجلّ ــ على ذلك ملكاً مقرّبا ولانبيّا مرسلا، ويستر عليه مايكره ان يقف عليه [أحد]. ثمّ يقول الله لسيّئاته: كُن حسنات[۳].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، كه فرستادهٔ خدا(ص) فرموده:

۱ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۰

۲ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۱

۳ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۱

هنگامی که روز قیامت فرا برسد، خدا عزّ وجلّ بر بندهٔ مؤمن خود تجلّی می کند، واو را بریک، یک گناهانش آگاه می سازد، سپس او را می بخشد.

بی آنکه هیچ فرشتهٔ مقرب و یابنی مرسلی از آن آگاه شود. و آنچه را که بندهٔ مؤمن ناخوش دارد، کسی از آن خبرشود خدای متعال می پوشاند. آنگاه خدای ــ جل شأنه ــ به گناهان او فرمان می دهد که به حسنات بدل شوند.

۱۸۶ ــ وباسناده: قال، حدثني أبي، الحسين بن علي ــ ع ــ: ان اعمال هذه الأمة، مامن صباح، الآ تعرض على الله ــ عزّ وجل [۱] ــ.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم حسین بن علی(ع) فرموده:

همانا کارهای این امت همه روزه به خدای تعالی عرضه می شود.

۱۸۷ ــ وباسناده: قال، حدثني، أبي الحسين بن علي ــ ع ــ قال: وجد لوح، تحت حائط مدينة من المدائن، مكتوب فيه: أنا الله، لاإله الآ أنا. محمّد ــ ص ــ نبيّي. عجبت لمن أيقن بالموت كيف يفرح، وعجبت لمن أيقن بالقدر كيف يحزن، وعجبت لمن اختبرالدنيا [كيف] اطمأن إليها، عجبت لمن أيقن بالحساب كيف يذنب [۲].

---

۱ ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۸

۲ ــ عيون اخبار الرضا ص ۲۰۹

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم حسین بن علی(ع) فرموده:

در زیر دیوار شهری از شهرها لوحی پیدا شد که در آن نوشته شده بود: من خدایم، خدایی جز من نیست، و محمد ـ ص ـ رسول من است. درشگفتم از کسی که مرگ را باور دارد، پس چگونه شادی می کند، ودر شگفتم از کسی که به تقدیر ایمان دارد، پس چگونه اندوهگین می شود. و در شگفتم از کسی که دنیا را آزموده، چگونه به آن اطمینان دارد. و در شگفتم از کسی که به روز حساب یقین دارد، پس چگونه گناه می کند.

۱۸۸ ـ وباسناده: قال، سئل جعفربن محمد ـ ع ـ قال: أخبرني أبي، قال: من زار قبرالحسين بن علي ـ ع ـ عارفاً بحقه، كتبه الله ـ تعالى ـ في العليين [1].

ثم قال: انّ حول قبره ـ ع ـ لسبعين الف ملك، شعثاغبراً، يبكون عليه، إلى أن تقوم الساعة [2].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که از جعفربن محمد ـ ع ـ در بارهٔ ثواب زیارت حسین(ع) سؤال شد، فرمود پدرم فرموده است:

هرکس قبر حسین ـ ع ـ را در حالی که آشنا به حق و مقام او باشد زیارت کند، خدای متعال نام او را در شمار علیین بنویسد. سپس فرمود:

همانا برگرد قبرحسین(ع) هفتاد هزار فرشتهٔ خاک آلوده

۱ ـ امالی ص ۱۴۳

۲ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۹

باشند که تا روزقيامت برآن حضرت گريه مى کنند.

۱۸۹ــ وباسناده: قال، حدثنى أبى، جعفرــعــقال: أدنى العقوق أف. ولوعلم الله شيئا اهون من أف، لنهى عنه[۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم جعفر(ع) فرموده:

پست‌ترين درجهٔ عاق والدين گفتن کلمهٔ «اف» است. و اگر از اين کلمه‌اى پست‌تر مى بود، همانا خدا از گفتن آن هم انسان را نهى مى کرد.

۱۹۰ــ وباسناده: قال، حدثنى أبى، على بن أبى طالبــعــفى قول اللهــتعالىــ«أكّالون للسحت» [قال]: هوالرجل، يقضى لأخيه الحاجة ثم يقبل هديّته[۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم على بن ابيطالب دربارهٔ سخن خداى متعال «أكّالون للسحت» فرموده:

مقصود کسى است که براى برادر دينى خود کارى انجام دهد وسپس از او هديه وار ارمغان بپذيرد.

۱۹۱ــ وباسناده: قال، حدثنى أبى، موسى بن جعفر، قال، حدثنى أبوعبداللهــعــ: صلة الارحام، وحسن الخلق زيادة فى الايمان.

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم موسى بن جعفر از ابوعبدالله(ع) روايت فرموده:

پيوند با خويشاوندان واخلاق نيکوباعث فراوانى ايمان مى شود.

۱ــعيون اخبار الرضا ص ۲۰۹

۲ــعيون اخبار الرضا ص ۱۹۷

۱۹۲ـ وباسناده: قال، حدثني أبي، علي بن الحسين، قال، حدثني اسماء بنت عميس، قالت: كنت عند فاطمه، جدتك. اذادخل رسول الله ـ ص ـ وفي عنقها قلادة من ذهب، كان علي بن أبي طالب اشتراها لها من فئ له. فقال النبي ـ ص ـ لايغرّك الناس أن يقولوا بنت محمد، وعليك لبس الجبابرة؟ فقطعتها، وباعتها، واشترت بها رقبة، فاعتقها، فسرّ رسول الله بذلك[1].

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن الحسین(ع) فرمود که اسماءِ بنت عمیس گفت.

من نزد فاطمه (ع) جدّه شما بودم، در این هنگام فرستادهٔ خدا (ص) وارد شد، در حالی که فاطمه (ع) گردن بندی از طلا به گردن داشت. این گردن بند را علی بن ابیطالب از سهم غنیمت جنگی که به او تعلّق گرفته بود، خریداری کرده بود. در این حال پیامبراکرم(ص) فرمود:

ای فاطمه! سخن مردم که به تو دختر محمد ـ ص ـ می گویند تورا نفریبد، تا جامهٔ ستمگران برتن داشته باشی. پس فاطمه(ع) گردن بند از گردن خود جدا کرد و آنرا فروخت و به بهای آن بنده‌ای خرید و در راه خدا آزاد کرد. پیامبر به شنیدن این خبر شادمان شد.

۱۹۳ـ [باسناده: قال، حدثني أبي، الحسين بن علي ـ ع ـ قال: كان أميرالمؤمنين ـ ع ـ يأمرنا، اذا اكلنا، ان لانشرب الماءِ، حتى نتمضمض ثلاثا[2]]

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۹

۲ـ صحیفة الرضا به روایت طبرسی «نسخهٔ نصیری ع ۳۲۰ ورقة ۱۸»

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم حسین بن علی(ع) فرمود:

هرآینه امیرالمؤمنین (ع) به ما فرمان می داد، که هرگاه غذا می خوریم آب نیاشامیم مگر آنکه سه مرتبه آب را در دهان مضمضه کنیم.

۱۹٤ـ وباسناده: قال، حدثنی أبی علی بن الحسین، فی قول الله ـ عزّ وجل ـ «لولا أن رأیٰ برهان ربّه» قال قامت امرأة العزیز إلی الصنم، فسترته، وقالت: انّه یرانا، فقال لها یوسف ـ ع ـ اتستحیین ممن لایسمع، لایبصر، ولا ینفع ولایضّر، ولااستحیی ممن خلق الاشیاء، وعلمها؟!

فذلك قوله ـ تعالی ـ : «لولا ان رأی برهان ربه[1]»

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن حسین(ع) درباره سخن خدای عزوجل «**لولا أن رأیٰ برهان ربّه**» فرمود:

زن عزیز مصر(زلیخا) به سوی بت برخاست و در حالی که آنرا پوشانید گفت: هرآینه اگر روی آنرا نپوشانم، ما را در این حال می بیند. پس از این عمل زلیخا یوسف به او فرمود: آیا از کسی که نمی شنود، نمی بیند و بهره و زیان نمی رساند شرم می کنی، ولی من از خدایی که همهٔ موجودات را آفریده و به حال آنها آگاه است، شرم نکنم. بنابر این با توجه به این ماجرا خدای فرمود: «**لولا أن رأی برهان ربّه**».

۱۹۵ـ وباسناده: قال، کان علی بن أبی طالب ـ ع ـ اذا رأی المریض فبرأ، قال: یهنیک الطهور من

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۹

الذنوب.[۱]

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود:

هرگاه علی بن ابیطالب(ع) بیماری را دیدار می کرد که شفا یافته بود به او می فرمود: گوارا باد تورا ـ آمرزش خدا ـ که از گناهان پاک شدی.

۱۹۶ ـ وباسناده: قال، حدثني أبي، علي بن الحسين، قال: أخذنا ثلاثة عن ثلاثة، اخذنا الصبر عن ايوب ـ ع ـ والشكر ـ عن نوح ـ ع ـ والحسد عن بني يعقوب[۲].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن حسین(ع) فرمود:

ما سه چیز را از سه کس دریافته ایم، شکیبائی را از ایوب ـ ع ـ سپاس نعمت را از نوح ـ ع ـ و ـ زشتی ـ حسد را از فرزندان یعقوب.

۱۹۷ ـ وباسناده: قال، قال، قال علي ـ ع ـ: لاتجد في أربعين اصلع رجلا سوء، ولاتجد في اربعين كوسجا رجلا صالحا. وأصلع سوء، أحبّ إلّي من كوسج صالح[۳].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی(ع) فرموده:

در میان چهل مرد اصلع یک نفر آدم بد نمی یابی، ودر میان چهل مرد کوسه یک انسان صالح نمی یابی و مرد اصلع بدنزد من از کوسهٔ صالح محبوب تر است.

---

۱ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۹

۲ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۰۹

۳ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۱۰

۱۹۸ـــ وباسناده: قال، رأيت النبي ـــ ص ـــ كبّر على عمّه حمزة خمس تكبيرات، وكبّر على الشهدآء بعده خمس تكبيرات. فلحق حمزة بسبعين تكبيرة، و وضع يده اليمنى على اليسرىٰ[۱].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی (ع) فرموده:

پیامبراکرم (ص) را دیدم در حالی که برای عموی خود حمزه پنج تکبیر گفت، و برای شهدای دیگری که همراه حمزه به شهادت رسیدند نیز پنج تکبیر گفت، و در نتیجه مجموع تکبیرهایی که برای حمزه گفت هفتاد تکبیر شد. ودر این حال دست راست خود را بر دست چپ نهاده بود.

۱۹۹ـــ وباسناده: قال، سئل محمدبن علي بن الحسين ـــ ع ـــ لم أوتم النبي من ابويه؟

قال: لئلايوجد عليه حقّ لمخلوق[۲].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که از محمدبن علی بن حسین(ع) سؤال شد، چرا پیامبر از پدر و مادر یتیم شد؟ آن حضرت فرمود: برای اینکه حق اطاعت مخلوق بر او واجب نشود.

۲۰۰ـــ وباسناده: قال، قال رسول الله ـــ ص ـــ: من انعم الله عليه نعمة، فليحمد الله. ومن استبطأ الرزق، فليستغفر الله. ومن حزنه أمر، فليقل: لاحول ولاقوة إلا بالله[۳].

۱ـــ عيون اخبار الرضا ص ۲۱۰ و در حاشية نسخه سيدجلال الدين محدث، ع ۱۵ ورقة ۱۷، ب، در برابر عبارت «ووضع يده اليمنى على اليسرىٰ» نوشته شده «بعد از فراغت از نماز حضرت دست راست خود را بردست چپ نهاد، نه اینکه در حال نماز»

۲ـــ عيون اخبار الرضا ص ۲۱۰

۳ـــ عيون اخبار الرضا ص ۲۱۰

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که فرستادهٔ خدا ـ ص ـ فرموده:

هرکس که خدا به او نعمتی داده باید سپاسگزاری کند، و هرکس روزی او کم شود باید استغفار کند. و هرکس از حادثه‌ای اندوهگین شود، باید بگوید: لاحول ولاقوة الاّ بالله.

۲۰۱ ـ وباسناده: قال، حدثني أبي، علي بن الحسين ـ ع ـ أن يهوديّاً سأل علي بن ابي طالب ـ ع ـ قال: أخبرني عماليس لله، وعمّاليس عندالله، وعّمالايعلمه الله.

فقال علي ـ ع ـ: امّا لايعلمه الله، فذلك قولكم يامعشر اليهود: «ان عزيراً ابن الله» والله، لايعلم أن له ولدا. وأمّا ماليس عندالله، [فليس عندالله] ظلم للعباد. وأمّا ماليس لله، فليس لله شريك. قال اليهودي: فأنا اشهد ان لااله الآالله واشهد أن محمّداً رسول الله[1].

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم علی بن حسین(ع) فرموده:

مردی یهودی از علی(ع) پرسید که: مرا از آنچه برای خدانیست، و آنچه در پیشگاه خدانیست وآنچه را که خدا نمی داند باخبرکن. پس در جواب وی علی(ع) فرمود:

آنچه را که خدا نمی داند سخن شما یهودیان است که می گوئید: «عُزیر پسر خداست» در حالی که خدا برای خود پسری نمی داند. واّما آنچه در پیشگاه خدا نیست، ستم به بندگان است. و

---

۱ ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۱۰، والتوحید ص ۳۸۵.

آنچه که برای خدا نیست، شریک قرار دادن برای اوست. مرد یهودی گفت. من شهادت می‌دهم که خدایی جز خدای یکتانیست و محمد ـ ص ـ رسول خداست.

۲۰۲ ـ [وبالاسناد: الیٰ الحسین بن علی ـ ع ـ: بینا أمیرالمؤمنین یخطب الناس، ویحضّهُم علی الجهاد، اذقام الیه شاب، فقال: یاأمیرالمؤمنین، أخبرنی عن فضل الغزاة فی سبیل الله. فقال علی ـ ع ـ: کنت ردیف رسول الله ـ ص ـ علی ناقته العضباء، ونحن منقلبون من غزوة ذات السلاسل. فسألته عماسألتنی عنه، فقال: اِن الغزاة، اذا همّوا بالغزو، کتب الله لهم براء ة من النار، فاذا تجهز والغزوهم باهی الله بهم الملائکة، فاذا ودعهم اهلوهم، بکت علیهم الحیطان والبیوت ویخرجون من ذنوبهم کما تخرج الحیّة من سلخها ویوکّل الله ـ عزّ وجل ـ بکل رجل منهم اربعین الف ملك، یحفظونه من بین یدیه ومن خلفه، وعن یمینه وعن شماله، لایعمل حسنة الاّ ضعّفت، ویکتب له کلّ یوم عبادة الف رجل یعبدون الله الف سنة کلّ سنة ثلثماة وستون یوما، والیوم مثل عمرالدنیا، واذا صار وابحضرة عدوهم، انقطع علم اهل الدنیا عن ثواب الله اياهم.

فاذا برزو العدوهم، وأشرعت الاسنة، وفوّقت السهام، وتقدم الرجل الی الرجل، حفتهم الملائکة باجنحتها، ویدعون الله لهم بالنصر والتثبیت، فینادی مناد: الجنة تحت ظلال السیوف فتکون الطعنة والضربة علی الشهید، اهون من شرب المآء البارد فی الیوم الصائف. واذا زال الشهید عن فرسه بطعنة

أوضربة، لم يصل إلى الارض، حتى يبعث الله ـ عزّ وجلّ ـ اليه زوجته من الحور العين، فتبشره بما اعدالله له من الكرامة. فاذا وصل إلى الارض، تقول له الارض مرحبا بالروح الطيبة، التي اخرجت من البدن الطيب. ابشر، فان لك مالاعين رأت، ولااذن سمعت، ولاخطر على قلب بشر. ويقول الله ـ عزوجل ـ: انا خليفته في اهله، ومن ارضا هم فقد ارضاني، ومن اسخطهم فقد اسخطني. ويجعل الله روحه في حواصل طير خضر تسرح في الجنة حيث تشآء، تأكل من ثمارها، وتأوى إلى قناديل من ذهب، معلقة بالعرش. ويعطى الرجل منهم سبعين غرفة [من غرف الفردوس، سلوک كل غرفة] مابين الصنعآء (كذا) والشام، يملأ نورها [ما] بين الخافقين، في كل غرفة سبعون بابا، على كل باب سبعون مصراعا [ن] من ذهب، على كلّ باب ستون مسبلة[1]. في كل غرفة سبعون خيمة، في كل خيمة سبعون سريراً من ذهب، قوائمها الدّر والزبرجد، موصولة بقضبان من زمرّد، على كل سرير اربعون فراشا، غلظ كل فراش اربعون ذراعا، على كل فراش زوجة من الحور العين، عربا اترابا.

فقال الشاب: ياأميرالمؤمنين، أخبرني عن العروب.

قال: هي الغنجة الرضية، الشهية. لها سبعون الف وصيفة، وسبعون الف وصيف، صفرالحلي، بيض الوجوه، عليهم تيجان اللؤلؤ، على رقابهم المناديل، بايديهم الاكوبة والاباريق.

۱ـ در نسخه محدث: ستريسبل، نقل شده است (يعني پرده‌اى كه آويخته مى شود)

واذا كان يوم القيامة، يخرج من قبره، شاهراً سيفه، تشخب اوداجه دما، اللون لون الدم، والرائحة، رائحة المسك. يخطر في عرصة القيامة. فوالذي نفسي بيده، لوكان الانبياء على طريقهم لترجّلوا لهم، لما يرون من بهائهم، حتّى يأتوا الى موائد من الجواهر، فيقعدون عليها، و يشفع الرجل منهم في سبعين الفامن اهل بيته وجيرانه، حتى [ان] الجارين يختصمان ايهما اقرب جوارا، فيقعدون معي ومع ابراهيم على مائدة الخلد، فينظرون الى الله ـ تعالى ـ في كل يوم، بكرة وعشيا.]

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که حسین بن علی(ع) فرموده:

در حالی که امیرالمؤمنین(ع) برای مردم خطبه می خواند و آنها را به جهاد در راه خدا برمی انگیخت جوانی از میان مردم برخاست و گفت: ای علی! مرا از فضیلت جهاد کنندگان در راه خدا با خبر کن. پس علی(ع) در پاسخ او فرمود:

من و رسول خدا(ص) در حالی که ایشان برناقه‌ی عضباء خود سوار بود، در یک ردیف قرار داشتیم، در حالی که از غزوهٔ ذات السلاسل باز می گشتیم. پس من از آن حضرت آنچه را که تو از من سؤال کردی پرسیدم، پیامبر(ص) فرمود: هنگامی که رزمندگان در راه خدا ارادهٔ جنگ می کنند، خدای دوری از آتش را برای ایشان مقرّر می فرماید. و هنگامی که برای جهاد در راه خدا آماده می شوند، خدای به وجود آنها به فرشتگان مباهات وافتخار می کنند. وزمانی که با خانوادهٔ خود وداع می کنند، دیوارها و خانه ها برایشان می گرید، ودراین حال از گناهان خود بیرون می آیند، به مانند ماری که از پوست خود بیرون می شود. وخدای

برهریک از این مردان مجاهد چهل هزار فرشته می گمارد تا او را از روبرو و پشت سر وسمت راست و سمت چپ حفاظت ونگهداری کنند. ایشان هیچ کار نیکی انجام نمی دهند مگر آنکه بیشتر از آن در نامهٔ اعمالشان نوشته می شود، و هر روز برای آنها عبادت هزار مرد که هزارسال خدا را عبادت می کنند، و هرسال عبادت آنها سیصدوشصت روز، بمانند روزهای دنیا، نوشته می شود.

وزمانی که با دشمن روبرو می شوند، دانش اهل دنیا از ثوابی که خدا به آنها می دهد قاصر است. و به هنگام برخورد و رویارویی با دشمن که نیزها به حرکت در می آید، و تیرها پرتاب می شود و جنگاوران با یکدیگر مواجه می شوند، فرشتگان مجاهدان راه خدا را با بالهای خود می پوشانند، و دراین حال از خدای برای آنها نصرت واستقامت می طلبند. در این هنگام منادی فریاد می زند که: بهشت در سایهٔ شمشیرهاست، وفرود آمدن هر نیزه وضربت شمشیری بر پیکرشهید آسان‌تر و دلنشین‌تر از نوشیدن آب سرد در روز تابستان است. وهنگامی که شهید بر اثر ضربت شمشیر یا نیزه‌ای از اسب خود به زمین می افتد، به زمین نمی رسد مگر اینکه خدای عزوجل حورالعین را به همسری او به سویش می فرستد، و این حورالعین به آنچه خدای از کرامت خود برای شهید آماده کرده است، اورا مژده می دهد. پس هنگامی که پیکر شهید به زمین می خورد، زمین به او می گوید: ای روح پاک خوش آمدی، تو همان روح بزرگی که از پیکری پاک بیرون شده‌ای. شادمان باش، زیرا که برای تو فراهم است، آنچه که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و به قلب هیچ انسانی جلوه و گذر

نکرده است. و خدای عزّ وجلّ می فرماید: من جانشین شهید در میان خانوادهٔ او هستم. و هر کس خانوادهٔ شهید را خشنود کند، هرآینه مرا خشنود کرده است، و هرکس آنها را خشمگین کند، همانا مرا خشمگین کرده است. و خدای روح شهید را بر بالهای پرندهٔ سبزرنگی قرار می دهد، تا به هر سوی بهشت که می خواهد گردش کند. و از میوه های بهشت بخورد، و در پرتو قندیلهای طلایی که به عرش آویزان است پناه گیرد. و به هر شهیدی هفتاد غرفه از غرفه های بهشت داده می شود، فاصلهٔ میان هر غرفه به اندازهٔ فاصلهٔ میان صنعاء و شام می باشد. روشنای این غرفه ها شرق و غرب عالم را روشن می کند. و در هر غرفه ای هفتاد در وجود دارد و برهر دری هفتاد لنگهٔ در طلا مشاهده می شود، و بر هر دری شصت پرده آویز است. و در هر یک از غرفه ها هفتاد خیمه و در هر خیمه هفتاد تخت از طلا وجوددارد، که پایه های آنها از زبرجد و دُرّ است، و پایه های تختها با میخهای زمرّد استوار شده است. و بر هر تختی چهل فرش که ضخامت هرکدام بیست مترمی باشد گسترده شده است، و بر هریک از این فرش ها همسری از حورالعین که شوهر دوست و بایکدیگر همسالند نشسته است.

پس از این سخنان جوان پرسشگر گفت: یا امیرالمؤمنین! به من از زن شوهردوست خبر بده.

امیرالمؤمنین فرمود:

او زن خندان و باکرشمه ایست، که نسبت به شوهر شیفته است، و هفتاد هزار کنیز و هفتادهزار غلام دارد. وی به طلا زینت شده و دارای چهره‌ای سپید است. بر سر این زنها تاجهایی از لؤلؤ،

برشانه های ایشان شنل ها و در دستهای آنان جامها و کوزه هایی وجود دارد.

هنگامی که روز قیامت فرا برسد، شهید باشمشیر آخته از گور بیرون می آید، در حالی که از رگهای گردن او خون می ریزد، رنگ به رنگ خون ولی بوی آن مانند رائحهٔ مشک است، و با این حال از عرصهٔ قیامت می گذرد. سوگند به آن کسی که جانم در دست اوست، اگر انبیاء بر سر راه شهیدان باشند، به احترام آنها از مرکب پیاده می شوند *، چرا که مقام و ارزش شهیدان را در پیشگاه خدا مشاهده می کنند.

وهریک از شهیدان دربارهٔ هفتاد هزار نفر از خاندان و همسایگان خود شفاعت می کند، تا آنجا که همسایگان او بر سر همسایگی با وی با یکدیگر نزاع ودشمنی می کنند. آنگاه شهیدان با من و با حضرت ابراهیم ـ ع ـ برسفرهٔ جاودانی بهشت می نشینند، و هر بامداد وشامگاه رحمت خدای متعال را دیدار می کنند.

۲۰۳ ـ وباسناده: قال، سئل ابی، محمدبن علی ـ ع ـ عن الصّلٰوة، فزعم ان اباه کان یقصر الصّلٰوة فی السفر.

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که:

از امام محمدباقر(ع) راجع به نماز مسافر سؤال شد، حضرت فرمودند که پدرم در سفر نماز را شکسته می خواند.

۲۰۴ ـ وباسناده: قال، حدثنی ابی، الحسین بن

* به نظر می رسد که مقصود پیامبران غیراولوالعزم باشند. (مترجم)

علي ــ ع ــ قال: خطبنا أميرالمؤمنين، وقال: سيأتي على الناس زمان عضوض، يعض المؤمن على مافي يده، ولم يؤمن بذلك. قال الله ــ تعالى ــ: «ولا تنسوا الفضل بينكم ان الله بما تعملون بصير» فسيأتي على الناس زمان. يقدم [فيه] الأشرار، و يستذل الاخيار، و يبايع المضطرون. وقدنهى رسول الله ــ ص ــ عن بيع [المضطر] وعن بيع الثمر قبل ان يدرك فاتقوا الله، يا ايها الناس، اصلحوا ذات بينكم، واحفظو[ني] في اهلي[۱].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که پدرم حسین بن علی(ع) فرموده:

امیرالمؤمنین علی(ع) برای ما سخنرانی کرد وفرمود: روزگاری به مردم می رسد، که زمانه‌ای شوم است. در آن روزگار انسان مؤمن آنچه را که در دست دارد به دندان گیرد و با این حال در امان نیست، خدای متعال می فرماید: «احسان به یکدیگر را در میان خود فراموش نکنید، همانا خداوند به آنچه انجام می دهید بیناست» و به زودی زمانی فرا می رسد که در آن روزگار بدکاران پیشرفت می کنند و نیکوکاران خوار می‌شوند. در آن روزگار با مضطرون (ناگزیران) معامله می کنند، در حالی که پیامبرخدا(ص) از معامله مضطرون نهی کرده است. و نیز پیامبر از معامله میوه‌ای که هنوز به دست نیامده منع کرده است. مردم تقوای خدا را پیشه کنید و با یکدیگر به صلاح وآشتی رفتار کنید، وحرمت مرا بارعایت حقوق اهل بیت من حفظ کنید.

۱ــ صحیفة الرضا به روایت طبرسی، «نسخة نصیری ع ۳۲۰ ورقة ۱۸ــ۱۹ ب» ونسخه محدث ع ۱۵ «ورقه ۱۷ ب ــ ۱۹ أ».

۲۰۵ــ وباسناده: قال، حدثني أبي، الحسين بن علي ــع ــ وقال: كنا أنا وأخي الحسن، وأخي محمد بن الحنفية، وبنو عمي عبدالله ابن عباس، وقثم، والفضل، على مائدة واحدة، نأكل فوقعت جرادة على المائدة، فأخذها عبدالله بن العباس، فقال للحسن: ياسيدي، تعلم ما المكتوب على جناح الجرادة؟

قال ــع ــ: سألت اميرالمؤمنين ــع ــ فقال: [سألت] جدّك ــ ص ــ فقال: على جناح الجرادة مكتوب، أنا الله، لااله الآ أنا ربّ الجرادة ورازقها. إذا شئت، بعثها لقوم رزقاً، واذا شئت بعثتها على قوم بلاء.

فقام عبدالله بن العباس، فقرب من الحسن بن علي ــع ــ ثم قال: هذا والله من مكنون العلم.

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه پدرم حسين بن علی(ع) فرموده:

من و برادرم حسن و برادرم محمد بن حنفيه و پسرعموم عبدالله بن عباس وقثم وفضل بريک سفره غذا نشسته بوديم، و سرگرم غذا خوردن بوديم. در اين هنگام ملخی بر غذا نشست، پس عبدالله پسر عباس آنرا گرفت و به حسن گفت:

ای آقای من! آيا می دانی بر بال ملخ چه نوشته شده است؟

حسن (ع) فرمود، از اميرالمؤمنين(ع) پرسيدم، فرمودند از جدت(ص) پرسيدم، ايشان فرمودند:

بر بال ملخ نوشته شده است كه: من خدای هستم، خدايی جز من نيست، من پروردگار ملخ هستم و او را روزی می دهم. هر

گاه بخواهم او را ـ وسيلهٔ ـ روزى قومى قرار مى دهم، و نيز هرگاه بخواهم او را به عنوان بلائى برقومى بر مى انگيزم.

سپس عبدالله پسرعباس برخاست و به حسن بن على(ع) نزديک شد و گفت: به خدا قسم اين گفتار از علوم پنهان است.

۲۰۶ ـ وباسناده: قال، قال رسول الله ـ ص ـ: ان الله ـ تعالى ـ جعل البركة فى العسل، وفيه شفاء من الأوجاع. وقد بارك عليه سبعون نبيا ـ ع ـ.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه پيامبر خدا(ص) فرموده:

همانا خداى متعال در عسل بركت قرار داده است. و در عسل شفاء و درمان بيماريها وجود دارد، و هفتاد پيامبر را خدا به وسيلهٔ آن بركت داده است.

۲۰۷ ـ وباسناده: قال، قال على بن الحسين ـ ع ـ: من كف عن أعراض المسلمين، أقاله الله عثرته يوم القيامة.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه على بن الحسين(ع) فرموده:

هركس از تجاوز به ناموس مسلمين دست بدارد، خداى در روز قيامت از لغزشهاى او چشم مى پوشد.

۲۰۸ ـ وباسناده: قال، قال على بن الحسين ـ ع ـ: أياكم والغيبة، فانها إدام كلاب النار.[1]

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود كه على بن حسين(ع) فرموده:

برشما باد دورى ازغيبت، زيرا غيبت نان خورش سگهاى جهنم است.

۱ ـ به كتاب امالى ص ۱۲۶ مراجعه كنيد

۲۰۹ــ وباسناده: قال، حدثني محمد بن علي ــ ع ــ قال: صلة الارحام وحسن الجوار، زيادة في الأموال.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که محمد بن علی(ع) فرموده:

پیوند با خویشاوندان و خوش رفتاری باهمسایگان باعث افزایش ثروت می شود.

۲۱۰ــ وباسناده: قال، قال علي بن أبي طالب ــ ع ــ: انّ لإبليس كُحلاً، وسفوفا، ولعوقا. فأما كحله فالنوم، وأمّا سفوفه فالغضب، وَأمّا لعوقه فالكذب.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابی طالب(ع) فرموده:

همانا شیطان را سُرمه وقاوُت وآب دهان است. واما سُرمهٔ اوخواب و قاوُت وی خشم وآب دهانش دروغ می باشد.

۲۱۱ــ وباسناده: قال، قال علي بن الحسين ــ ع ــ: سادة الناس في الدنيا الأسخياء، وسادة الناس في الآخرة الأتقياء.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن حسین(ع) فرموده:

سرور مردم در دنیا بخشندگان وسرور مردم در آخرت پرهیزگاران می باشند.

۲۱۲ــ وباسناده: قال، قال علي بن الحسين ــ ع ــ: العافية ملك خفي [1].

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن حسین(ع) فرموده:

تندرستی سلطنت پنهان است.

۱ــ به کتاب امالی ص ۱۳۸ مراجعه کنید

۲۱۳ـ وباسناده: قال، قال علی بن أبی طالب ـ ع ـ قال رسول الله ـ ص ـ: من اصطنع صنیعة إلی واحد من ولد عبدالمطلب ولم یجازه علیها فأنا اجازیه غداً، اذالقینی یوم القیامة.

بااسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود که علی بن ابیطالب(ع) فرموده که رسول خدا فرمود:

هرکس برای یکی از فرزندان عبدالمطلب کاری انجام دهد و در برابر به او پاداش داده نشود، من فردای قیامت هنگامی که مرا ببیند، به او پاداش می دهم.

۲۱٤ـ وباسناده: قال، قال رسول الله(ص): یاعلی! إنّك إذاصلیت علی جنازة، فقل: «اللّهم عبدك وابن عبدك وابن امتك، ماض فیه حکمك، ولم یکن شیئا مذکورا، زارك وأنت خیر مزور. اللّهم لقنه حجته، وألحقه بنبیّه، ونوّر له فی قبره، ووسّع علیه فی مدخله، وثبّته بالقول الثابت، فانه افتقر إلیك، واستغنیت عنه، وکان یشهد أن لاإله إلاّ أنت فاغفرله. اللّهم لاتحرمنا أجره ولا تفتنّا بعده».

یاعلی! اذاصلیت علی المرأة فقل: «اللّهم لاتحرمنا اجرها، ولا تفتنّا بعدها».

یاعلی! اذاصلیت علی طفل فقل: «اللّهم اجعله لأبویه سلفا، واجعله لهما فرطا، واجعله لهما نورا ورشدا، واعقب والدیه الجنّة. انك علی کل شئی قدیر».

با اسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که پیامبرخدا(ص) فرمودند:

ای علی! هرگاه توبر جنازه‌ای نماز خواندی بگو:

«بارخدایا این بندهٔ تو و فرزند مرد وزنی است، که بندهٔ تو می باشند. فرمان تو در بارهٔ او اجراء شد، و اکنون گوئی که نامی هم از او نبوده است. به دیدار تو آمد و تو بهترین کسی هستی که زیارت می‌شود. بارخدایا، تو به او دلیل تلقین کن و او را با پیامبرش محشور کن و بعد از او ما را به فتنه گرفتار مکن، و گور او را روشن کن، و جایگاه او را فراخ کن و او را بر گفتاری ثابت استوار بدار، همانا که او به تو محتاج و تو از وی بی نیاز می باشی.

بارخدایا، او کسی بود که به یکتایی تو گواهی می داد، پس او را بیامرز. خدایا، ما را از پاداش محروم مکن، و پس از وی ما را به فتنه آزمایش مکن.

یاعلی! هرگاه برجنازهٔ زنی نماز خواندی بگو:

«بار خدایا، تو او را آفریدی، و تو او را زندگی بخشیدی و نیز تو او را مرده ساختی، و تو از هرکسی به کارهای پنهان و آشکار وی داناتری. ما در پیشگاه تو به شفاعت او آمده‌ایم، پس او را بیامرز. بارخدایا، ما را از پاداش کارهای نیک او محروم مکن و پس از او ما را به فتنه آزمایش مکن».

یاعلی! هرگاه برجنازهٔ کودکی نماز خواندی بگو:

«بارخدایا، او را برای پدر و مادرش ذخیرهٔ آخرت، وسیلهٔ آمرزش واسباب نور ورُشد آنها قرار بده، و پدر ومادرش را به بهشت وارد کن، به درستی که تو برانجام هرکاری توانا هستی».

۲۱۵ــ وباسناده: قال، قال علی بن ابیطالب(ع): من احبنی وجدنی عندمماته بحیث یحب. ومن ابغضنی وجدنی عندمماته بحیث یکره.

باسناد نقل شده امام رضا(ع) فرمود، که علی بن ابیطالب(ع) فرموده:

هرکس مرا دوست بدارد، مرا به هنگام مرگ می بیند، به گونه‌ای که مرا دوست می‌داشت. و هرکس مرا دشمن دارد، مرا به هنگام مرگ می بیند، آنچنانکه ناگوار و نفرت داشت.

۲۱۶ـ وباسناده: قال، حدثنا ابوالقاسم الطائی، قال: حدثنی أبی، قال: حدثنی علی بن موسی الرضا، قال: حدثنی أبی موسی بن جعفر، قال: حدثنی أبی جعفربن محمد، قال: حدثنی أبی محمدبن علی، قال: حدثنی أبی علی بن الحسین، قال: حدثنی أبی الحسین، قال: حدثنی أبی علی بن ابیطالب علیهم السلام قال، قال رسول الله(ص):

ان موسی بن عمرانـ ع ـ رفع یدیه وقال: یاربّ، ان اخی هارون، قدمات فاغفرله. فاوحی اللهـ تعالیٰ ـ یا موسی، لوسألتنی فی الأولین والآخرین لأجبتك، ماخلاقاتل الحسین بن علی، فإنّی أنتقم له من قاتله[۱-۲].

باسناد نقل شده ابوالقاسم طائی روایت کرده است که پدرم گفت:

حدیث کرد برای من علی بن موسی الرضا(ع) از پدرش

۱ـ عیون اخبار الرضا ص ۲۱۱

۲ـ برادر محقق وفاضل من آقای سید جلال الدین محدث ارموی به بنده اطلاع دادند، که در مواضع زیادی از کتاب «التدوین فی اخبارقزوین» تألیف رافعی، به اسناد معتبری از کتاب صحیفة الرضا برخورد کرده‌اند. این مطلب دلیل است براینکه بزرگان و رجال علمی قزوین به کتاب «صحیفة الرضا» عنایت داشته و نسبت به حفظ و روایت آن اهتمام داشته اند.

موسى بن جعفر(ع) وايشان از پدرش جعفر بن محمد(ع) و او از پدرش محمد بن علی(ع) و ايشان نيز از پدرش علی بن حسين(ع) و او از پدرش حسين(ع) وايشان هم از پدرش علی بن ابيطالب(ع) و آن حضرت از فرستادهٔ خدا(ص) که فرمودند:

همانا موسی بن عمران(ع) دست های خود را به آسمان بلند کرد وگفت: ای خدای من! همانا برادرم هارون فوت کرد، پس او را بيامرز. پس خدای متعال وحی فرستاد که ای موسی! اگر چنانچه از من دربارهٔ آمرزش نخستين آفريده و آخرين آفريده درخواست می کردی، خواهش تو را اجابت می کردم، مگر دربارهٔ قاتل حسين بن علی، چرا که من خود برای او از کُشندگان وی انتقام می گيرم.

والحمدلله اوّلاً وآخراً، والصلاة علی خير خلقه، محمّد وآله اجمعين، الطيبين الطاهرين، ظاهراً وباطناً.

كتب فی جوار مولانا علی بن موسی الرضا ـ ع ـ فی عاشر شهر رمضان المبارك، سنة ثمان واربعين وتسعمائة. علی عبدالضعيف الغنی [كذا] شاه محمد القاينی ـ غفرذنوبه.

وسپاس خدای را در آغاز و پايان هرکار، و درود به روان پاک بهترين آفريدگان محمد(ص) وعترت پاک وطاهر او باد، در پيدا و پنهان.

اين صحيفه را در جوار مرقد مطهر امام علی بن موسی الرضا(ع) در دهم ماه مبارک رمضان به سال ۹٤۸ علی عبدالضعيف الغنی [كذا] شاه محمد قاينی نوشت ـ خدای گناهانش بيامرزد. ـ